

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Vyhodnocení vývoje zvýhodnění na děti v souvislosti s
vývojem průměrné mzdy v komparaci ČR a Slovenské
republiky**

Bc. Petra Krakešová

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Petra Krakešová

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Vyhodnocení vývoje zvýhodnění na děti v souvislosti s vývojem průměrné mzdy v komparaci ČR a vybraného státu EU

Název anglicky

The assessment of the child tax relief development in connection with the development of the average wage in the comparison of the Czech Republic and the selected EU country

Cíle práce

Cílem diplomové práce je vyhodnocení vývoje daňového zvýhodnění na děti u závislé činnosti od roku 2000 a na základě komparace modelových variant posouzení jeho budoucího vývoje.

Dílčím cílem bude vyhodnocení vlivu daňového zvýhodnění na děti na čistý příjem pro různé příjmové skupiny zaměstnanců.

Metodika

Rešeršní část diplomové práce bude sestavena na základě kompilace dostupných literárních zdrojů. Bude sestavena znalostní báze, která poslouží jako základ pro stanovení modelových variant výpočtů vlivu daňového zvýhodnění na děti v závislé činnosti na čistý příjem různých příjmových skupin zaměstnanců.

Dle stanovených kritérií budou vypracovány modelové výpočty jednotlivých variant pro výpočty čistých mezd.

Zjištěné výpočty budou komparovány a statisticky zpracovány v časových řadách pro vyhodnocení vývoje sledovaného zvýhodnění na děti.

Na základě zpracovaných trendových funkcí bude vyhodnocen budoucí vývoj zvýhodnění na děti a vypracovány modelové varianty vývoje z pohledu daňové optimalizace.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

čistá mzda, daňové zvýhodnění, daňový bonus, hrubá mzda, podpora rodin, průměrná mzda

Doporučené zdroje informací

- BRNOVÁ, M., VIDOVÁ, M. 2022. Poradca 9-10/2022 – Zákon o dani z příjmov s komentářem. 1. vyd. Žilina: Poradca. 496 s. ISBN 9771335158261
- KUBÁTOVÁ, K. 2018. Daňová teorie a politika. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
- MACHÁČEK, I. 2019. Optimalizace daně z příjmů fyzických osob. 1. vyd. Praha: Anag, 280 s. ISBN 978-80-7554-195-6.
- MARKOVÁ, H. 2022. Daňové zákony 2022 – Úplná znění k 1. 1. 2022. 1. vyd. Praha: Grada. 296 s. ISBN 978-80-271-3551-6.
- MIHÁL, J. 2022. Daňové a odvodové typy VIII. 1. vyd. Bratislava: Relia. 274 s. ISBN 9788099950079.
- NERUDOVÁ, D. 2017. Daňová politika v Evropské unii. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer. 228 s. ISBN 978-80-7552-682-3.
- ŠIROKÝ, J. 2018. Daně v Evropské unii. 7. vyd. Praha: Leges. 384 s. ISBN 978-80-7502-274-5.

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Jitka Šišková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 7. 2022

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 11. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 08. 05. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Vyhodnocení vývoje zvýhodnění na děti v souvislosti s vývojem průměrné mzdy v komparaci ČR a Slovenské republiky" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.11.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Jitce Šiškové, Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při zpracování diplomové práce a v neposlední řadě také za její čas a vstřícnost.

Vyhodnocení vývoje zvýhodnění na děti v souvislosti s vývojem průměrné mzdy v komparaci ČR a Slovenské republiky

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá vyhodnocením vývoje zvýhodnění na děti v souvislosti s vývojem průměrné mzdy v komparaci ČR a Slovenské republiky.

Teoretická část je zaměřena na základní pojmy týkající se problematiky mezd, legislativní úpravu daně z příjmů fyzických osob, odvodů na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení a popis trendových funkcí.

Ve vlastní části jsou vypočítány modelové příklady výpočtu čisté mzdy a podílu daňového zvýhodnění na čistou mzdu pro rodiny s jedním, dvěma a třemi dětmi v každém roce od roku 2000 do současnosti v ČR a Slovenské republice. Pomocí trendové funkce je zpracován předpoklad vývoje průměrné hrubé mzdy a podílu daňového zvýhodnění na období 2024 – 2030.

Dle modelových výpočtů lze konstatovat, že vývoj v ČR a Slovensku je od roku 2000 do roku 2007 obdobný. Po roce 2007 do roku 2017 podíl daňového zvýhodnění na čistou mzdu v České republice kopíroval růst průměrné mzdy, zatímco na Slovensku podíl daňového zvýhodnění na čistou mzdu klesal. V roce 2019 se v ČR tempo růstu podílu zvýhodnění na děti zastavilo, avšak průměrné mzdy dále rostly. Naopak na Slovensku došlo díky novým sazbám daňového bonusu v roce 2019 k výraznému růstu podílu zvýhodnění na děti na čistou mzdu.

Klíčová slova: čistá mzda, daň z příjmů fyzických osob, daňové zvýhodnění, daňový bonus, hrubá mzda, průměrná mzda, sociální zabezpečení, zdravotní pojištění

The assessment of the child tax relief development in connection with the development of the average wage in the comparison of the Czech Republic and Slovakia

Abstract

The diploma thesis deals with the evaluation of the development of child benefits in connection with the development of the average wage in the comparison of the Czech Republic and the Slovak Republic.

The theoretical part is focused on basic concepts related to the issue of wages, legislative regulation of personal income tax, health insurance and social security contributions and a description of trend functions.

In the actual part, model examples of calculating net wages and the share of tax benefits on the net wages for families with one, two and three children in each year from 2000 to the present in the Czech and the Slovak Republics are calculated. Using the trend function, a forecast of the evolution of the average gross wage and tax benefit share for the period 2024 - 2030 is developed.

According to the model calculations, it can be concluded that the development in the Czech Republic and Slovakia from 2000 to 2007 is similar. After 2007 to 2017, the share of tax benefits on net wages in the Czech Republic followed the growth of the average wage, while in Slovakia the share of tax benefits on net wages decreased. In 2019, the growth rate of the share of child benefits in the Czech Republic stopped, but average wages continued to grow. In Slovakia, on the other hand, there was a significant increase in the share of child benefits in net wages in 2019 due to the new tax bonus rates.

Keywords: net wages, personal income tax, tax benefits, tax bonus, gross wage, average wages, social security, health insurance

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Mzda, plat a odměny z dohody	14
3.2 Minimální mzda	15
3.3 Zaručená mzda	16
3.4 Průměrná mzda.....	17
3.5 Veřejné zdravotní pojištění v České republice.....	19
3.5.1 Osobní rozsah zdravotního pojištění.....	19
3.5.2 Výše pojistného.....	19
3.5.3 Vyměřovací základ	20
3.5.4 Rozhodné období	20
3.6 Pojistné na sociální zabezpečení v České republice	20
3.6.1 Poplatníci pojistného.....	21
3.6.2 Vyměřovací základ	21
3.6.3 Rozhodné období	22
3.6.4 Sazby pojistného.....	22
3.7 Daň z příjmů fyzických osob v České republice.....	23
3.7.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob	23
3.7.2 Předmět daně.....	24
3.7.3 Základ daně.....	24
3.7.4 Nezdánitelná část základu daně	24
3.7.5 Sazba a výpočet daně.....	25
3.7.6 Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob	26
3.7.7 Daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob.....	28
3.8 Veřejné zdravotní pojištění ve Slovenské republice	31
3.8.1 Osobní rozsah veřejného zdravotního pojištění	31
3.8.2 Plátcí pojistného.....	31
3.8.3 Sazba pojistného	31
3.8.4 Vyměřovací základ	32

3.8.5	Odečitatelná položka.....	32
3.9	Sociální pojištění ve Slovenské republice.....	33
3.9.1	Vznik a zánik sociálního pojištění zaměstnance.....	33
3.9.2	Placení pojistného.....	34
3.10	Daň fyzické osoby na Slovensku.....	34
3.10.1	Předmět daně.....	34
3.10.2	Příjmy ze závislé činnosti.....	34
3.10.3	Základ daně.....	35
3.10.4	Nezdanitelné části základu daně a daňový bonus.....	35
3.10.5	Sazba daně.....	36
3.11	Trendové funkce v excelu.....	36
4	Vlastní práce.....	38
4.1	Průměrná mzda v ČR – vývoj od roku 2000.....	38
4.2	Daňové zvýhodnění v ČR – vývoj od roku 2000.....	39
4.3	Modelové příklady výpočtu čistých mezd v ČR 2000 – 2022.....	40
4.3.1	Výpočet čisté mzdy v roce 2000-2004.....	40
4.3.2	Výpočet čisté mzdy v roce 2005.....	43
4.3.3	Výpočet čisté mzdy v roce 2006 - 2007.....	43
4.3.4	Výpočet čisté mzdy v roce 2008 - 2020.....	45
4.3.5	Výpočet čisté mzdy v roce 2021 - 2022.....	52
4.4	Průměrná mzda v SR – vývoj od roku 2000.....	53
4.5	Daňové zvýhodnění v SR – vývoj od roku 2000.....	54
4.6	Modelové příklady výpočtu čistých mezd v SR 2000 – 2022.....	55
4.6.1	Výpočet čisté mzdy v roce 2000-2003.....	55
4.6.2	Výpočet čisté mzdy v roce 2004-2008.....	58
4.6.3	Výpočet čisté mzdy v roce 2009-2010.....	61
4.6.4	Výpočet čisté mzdy v roce 2011-2019.....	62
4.6.5	Výpočet čisté mzdy v roce 2020-2022.....	67
5	Zhodnocení výsledků.....	70
6	Závěr.....	75
7	Seznam použitých zdrojů.....	76
8	Seznam tabulek; Seznam grafů.....	80
8.1	Seznam tabulek.....	80
8.2	Seznam grafů.....	81

1 Úvod

Tématem diplomové práce je komparace daňového zvýhodnění na děti v České a Slovenské republice. Vzhledem k bohaté společné historii obou zemí je zajímavé sledovat jejich vývoj po rozdělení společného státu ve všech oblastech.

V České i Slovenské republice dochází často ke změnám v legislativní oblasti týkající se daně z příjmů fyzických osob, daňových zvýhodnění a metodiky výpočtu čistých mezd. Možnosti uplatnění daňových zvýhodnění na děti se týkají každé rodiny v obou státech, proto je důležité tomuto tématu věnovat pozornost.

Daňové zvýhodnění, zpočátku ve formě nezdanitelné částky, které je odečítáno ze základu daně, později v obou zemích nahradila podoba daňové slevy nebo daňového bonusu. Důležitým milníkem je období, kdy se ve výpočtu čisté mzdy v České republice uplatňovala superhrubá mzda. Významnou změnou pak je zavedení daňového zvýhodnění podle počtu dětí, což jen potvrzuje fakt, že daňová zvýhodnění na děti jsou důležitým nástrojem v rodinné politice obou států. Podpora rodinné politiky je v EU velmi aktuální vzhledem k problémům, mezi které patří nízká porodnost a s ní související stárnutí populace nebo zvyšující se počet rozvodů.

Česká a Slovenská republika mají mnoho společného, avšak v legislativě zabývající se problematikou mezd lze v průběhu let nalézt odlišnosti, které mají významný vliv na podporu rodinné politiky.

V diplomové práci je spolu s vývojem daňového zvýhodnění od roku 2000 do současnosti sledován i vývoj průměrné hrubé mzdy v České a Slovenské republice a podíl daňového zvýhodnění na čistou mzdu.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě vytvořeného přehledu daňového zvýhodnění na děti vyhodnotit podíl daňového zvýhodnění na čistou mzdu v porovnáním s růstem průměrné mzdy v ČR v komparaci se Slovenskou republikou. Dílčím cílem diplomové práce bude komparace vývoje průměrných mezd a daňového zvýhodnění po roce 2023 vytvořeného pomocí trendové funkce.

2.2 Metodika

Na základě platných právních a účetních předpisů a odborné literatury budou zpracována teoretická východiska týkající se mzdové problematiky. V literární rešerši budou vysvětleny základní pojmy týkající se mezd, jejich zdanění a odvodů na zdravotní a sociální pojištění a popis trendových funkcí. Na základě poznatků z teoretické části bude vypracována praktická část vlastní práce.

V praktické části diplomové práce bude nejprve uveden přehled vývoje průměrné mzdy od roku 2000 do 2023, resp. druhé čtvrtletí roku 2023. Hodnota průměrné mzdy bude získána z Českého a Slovenského statistického úřadu. Dále budou v tabulce zapsány hodnoty daňového zvýhodnění na děti v jednotlivých letech a v grafu zachycen jejich vývoj v obou státech.

Hodnoty průměrných mezd a daňového zvýhodnění na děti pak budou použity pro modelové výpočty čistých mezd za každý rok v období od roku 2000 do 2023 v České republice a na Slovensku dle platných právních předpisů.

Modelové výpočty čistých mezd budou obsahovat výpočty pro poplatníka, který uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno, dvě nebo tři děti.

Pro výpočet čistých mezd na Slovensku bude od roku 2019, kdy došlo k odstupňování sazeb daňového bonusu dle věku dítěte, uplatňován daňový bonus na dítě do šesti let věku a od roku 2023 daňový bonus do 18 let věku dítěte.

Bude vypočítán podíl výše daňového zvýhodnění na čistou mzdu. Modelové výpočty budou rozděleny do jednotlivých časových období dle nastalých legislativních změn, které měly vliv na výpočet čistých mezd. Tyto změny budou na úvod každé kapitoly popsány a

modelové výpočty pro jednotlivé roky daného období zpracovány v samostatných tabulkách.

Výsledkem modelových výpočtů bude podíl daňového zvýhodnění na děti na čistou mzdu za každý rok v období 2000 až 2023 v České a Slovenské republice.

Pravděpodobnost vývoje daňového zvýhodnění v letech 2024 – 2030 bude dopočítána pomocí trendové funkce LINTREND v excelu. Pro výpočet budou použity hodnoty čistých mezd a podílu daňového zvýhodnění za posledních 5 let od roku 2019 do 2023. Hodnoty podílu daňového zvýhodnění za celé časové období budou znázorněny graficky v komparaci s vývojem průměrné mzdy.

3 Teoretická východiska

V teoretické části diplomové práce jsou popsány a vysvětleny základní pojmy týkající se mezd, daně z příjmů a daňových zvýhodnění podle platných právních předpisů České republiky a Slovenské republiky.

3.1 Mzda, plat a odměny z dohody

Za vykonanou práci přísluší zaměstnanci mzda, plat nebo odměna z dohody za podmínek stanovených tímto zákonem, nestanoví-li tento zákon nebo zvláštní právní předpis jinak.

Mzda je peněžité plnění a plnění peněžité hodnoty (naturální mzda) poskytované zaměstnavatelem zaměstnanci za práci, není-li v tomto zákoně dále stanoveno jinak.

Plat je peněžité plnění poskytované za práci zaměstnanci zaměstnavatelem, kterým je

- a) stát,
- b) územní samosprávný celek,
- c) státní fond,
- d) příspěvková organizace, jejíž náklady na platy a odměny za pracovní pohotovost jsou plně zabezpečovány z příspěvku na provoz poskytovaného z rozpočtu zřizovatele nebo z úhrad podle zvláštních právních předpisů, nebo
- e) školská právnická osoba zřízená Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí podle školského zákona, s výjimkou peněžitého plnění poskytovaného občanům cizích států s místem výkonu práce mimo území České republiky.

Mzda a plat se poskytují podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti práce, podle obtížnosti pracovních podmínek, podle pracovní výkonnosti a dosahovaných pracovních výsledků.

Odměna z dohody je peněžité plnění poskytované za práci vykonanou na základě dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti¹

¹ Zákon č. 262/2006 Sb., §109.

3.2 Minimální mzda

Minimální mzda je nejnižší přípustná výše odměny za práci v základním pracovněprávním vztahu podle § 3. Mzda, plat nebo odměna z dohody nesmí být nižší než minimální mzda. Do mzdy a platu se pro tento účel nezahrnuje mzda ani plat za práci přesčas, příplatek za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli.

Výši základní sazby minimální mzdy a dalších sazeb minimální mzdy odstupňovaných podle míry vlivů omezujících pracovní uplatnění zaměstnance a podmínky pro poskytování minimální mzdy stanoví vláda nařízením, a to zpravidla s účinností od počátku kalendářního roku s přihlédnutím k vývoji mezd a spotřebitelských cen. Základní sazba minimální mzdy činí nejméně 7 955 Kč za měsíc nebo 48,10 Kč za hodinu; další sazby minimální mzdy nesmí být nižší než 50 % základní sazby minimální mzdy.

Nedosáhne-li mzda, plat nebo odměna z dohody minimální mzdy, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek

- a) ke mzdě ve výši rozdílu mezi mzdou dosaženou v kalendářním měsíci a příslušnou minimální měsíční mzdou nebo ve výši rozdílu mezi mzdou připadající na 1 odpracovanou hodinu a příslušnou minimální hodinovou mzdou; použití hodinové nebo měsíční minimální mzdy se sjedná, stanoví nebo určí předem, jinak se pro účely doplatku použije minimální hodinová mzda,
- b) k platu ve výši rozdílu mezi platem dosaženým v kalendářním měsíci a příslušnou minimální měsíční mzdou, nebo
- c) k odměně z dohody ve výši rozdílu mezi výší této odměny připadající na 1 hodinu a příslušnou minimální hodinovou mzdou.²

² Zákon č. 262/2006 Sb., §111.

Tabulka 1 Minimální mzda v ČR

Období	2000 leden	2000 červenec	2001 leden	2002 leden	2003 leden	2004 leden	2005 leden	2006 leden	2006 červenec	2007 leden
v Kč za měsíc	4 000,00	4 500,00	5 000,00	5 700,00	6 200,00	6 700,00	7 185,00	7 570,00	7 955,00	8 000,00
v Kč za hodinu	22,30	25,00	30,00	33,90	36,90	39,60	42,50	44,70	48,10	48,10

Období	2013 srpen	2015 leden	2016 leden	2017 leden	2018 leden	2019 leden	2020 leden	2021 leden	2022 leden	2023 leden
v Kč za měsíc	8 500,00	9 200,00	9 900,00	11 000,00	12 200,00	13 350,00	14 600,00	15 200,00	16 200,00	17 300,00
v Kč za hodinu	50,60	55,00	58,70	66,00	73,20	79,80	87,30	90,50	96,40	103,80

Zdroj: Vlastní zpracování dle³

3.3 Zaručená mzda

Zaručenou mzdou je mzda nebo plat, na kterou zaměstnanci vzniklo právo podle tohoto zákona, smlouvy, vnitřního předpisu, mzdového výměru nebo platového výměru (§ 113 odst. 4 a § 136).

Nejnižší úroveň zaručené mzdy a podmínky pro její poskytování zaměstnancům, jejichž mzda není sjednána v kolektivní smlouvě, a pro zaměstnance, kterým se za práci poskytuje plat, stanoví vláda nařízením, a to zpravidla s účinností od počátku kalendářního roku s přihlédnutím k vývoji mezd a spotřebitelských cen. Nejnižší úroveň zaručené mzdy nesmí být nižší než částka, kterou stanoví tento zákon v § 111 odst. 2 jako základní sazbu minimální mzdy. Další nejnižší úrovně zaručené mzdy se stanoví diferencovaně podle složitosti, odpovědnosti a namáhavosti vykonávané práce tak, aby maximální zvýšení činilo alespoň dvojnásobek nejnižší úrovně zaručené mzdy. Podle míry vlivů omezujících pracovní uplatnění zaměstnance může vláda stanovit nejnižší úroveň zaručené mzdy podle věty druhé a třetí až o 50 % nižší.

Nedosáhne-li mzda nebo plat bez mzdy nebo platu za práci přesčas, příplatku za práci ve svátek, za noční práci, za práci ve ztíženém pracovním prostředí a za práci v sobotu a v neděli příslušné nejnižší úrovně zaručené mzdy podle odstavce 2, je zaměstnavatel povinen zaměstnanci poskytnout doplatek

a) ke mzdě ve výši rozdílu mezi mzdou dosaženou v kalendářním měsíci a příslušnou nejnižší úrovní zaručené měsíční mzdy, nebo ve výši rozdílu mezi mzdou připadající na 1 odpracovanou hodinu a příslušnou hodinovou sazbou nejnižší úrovně zaručené mzdy; pro

³ MPSV, Web: Přehled o vývoji částek minimální mzdy

účely doplatku se použije nejnižší úroveň hodinové mzdy, jestliže se předem nesjedná, nestanoví nebo neurčí použití nejnižší úrovně zaručené měsíční mzdy, nebo

b) k platu ve výši rozdílu mezi platem dosaženým v kalendářním měsíci a příslušnou nejnižší úrovní zaručené mzdy.⁴

3.4 Průměrná mzda

Průměrná hrubá měsíční mzda představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc. Do mezd se zahrnují základní mzdy a platy, příplatky a doplatky ke mzdě nebo platu, odměny, náhrady mezd a platů, odměny za pracovní pohotovost a jiné složky mzdy nebo platu, které byly v daném období zaměstnancům zúčtovány k výplatě. Nezahrnují se náhrady mzdy nebo platu za dobu trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény placené zaměstnavatelem.

Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové splátky daně z příjmů fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté srážky.

Růst (pokles) průměrné nominální mzdy vyjadřuje, o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku.

Růst (pokles) průměrné reálné mzdy vyjadřuje, o kolik % se zvýšil (poklesl) podíl indexu průměrné nominální mzdy a indexu spotřebitelských cen za shodné období.

V údajích o počtu zaměstnanců a průměrných hrubých měsíčních mzdách nejsou zahrnuty osoby vykonávající veřejné funkce (např. poslanci, senátoři, uvolnění členové zastupitelstev všech stupňů), soudci, ženy na mateřské dovolené, osoby na rodičovské dovolené (nepracují-li současně v pracovním poměru), učni, osoby pracující pro firmu na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, zaměstnanci ekonomických subjektů statisticky nesledovaných.

⁴ Zákon č. 262/2006 Sb., §112.

Průměrná hrubá měsíční mzda za celé národní hospodářství zahrnuje údaje za všechny zaměstnance. Je uvedena na přepočtené počty zaměstnanců, zohledňuje tak délku pracovních úvazků zaměstnanců.

Medián mezd představuje hodnotu mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení; to znamená, že polovina hodnot mezd je nižší a druhá polovina je vyšší než medián. Na rozdíl od průměrné mzdy, která je vypočtena na základě podkladů z podnikového výkaznictví, je medián nutné odvozovat ze statisticko-matematického modelu na podkladě výběrového šetření, protože podnikové výkazy obsahují jen agregované údaje za celý podnik nebo organizaci.

Data jsou předběžná, zpřesněné údaje za předchozí období jsou k dispozici vždy po zpracování dat za aktuální čtvrtletí.

Dva zdroje dat – více pohledů na jednu oblast statistiky

Každé čtvrtletí ČSÚ zveřejňuje informace o vývoji průměrných mezd, které čerpají z **podnikového výkaznictví**. To poskytuje spolehlivé údaje o průměrných mzdách v národním hospodářství, které lze třídit podle podnikových hledisek, např. podle odvětví, krajů a velikostních skupin; detailnější třídění nemůže poskytnout.

Vedle toho existují data ze **strukturální statistiky**, která mají za cíl poskytovat co nejpodrobnější informace o mzdách jednotlivých zaměstnanců s použitím množství různých třídění, zejména podle zaměstnání, získává se také pohled na mzdovou distribuci, tedy to, jak jsou mzdy mezi zaměstnanci rozprostřeny.

Výsledky strukturální statistiky produkuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR (MPSV) od roku 1996. Jsou jí zjišťovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Jsou podrobně zjišťovány složky hrubého výdělku a také důležité personální údaje o zaměstnanci jako např. pohlaví, vzdělání, věk. Získává se tak statistika velmi detailní, která slouží podrobným analýzám trhu práce a jeho vývoje. Do hrubých mezd se ve strukturální statistice počítají všechny mzdy za práci včetně odměn a dalších platů, dále veškeré náhrady mzdy za neodpracovanou dobu (dovolenou, svátky, překážky v práci apod.) a odměny za pracovní pohotovost za celý rok. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměření

s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, odečtena je tedy doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci za daný rok. Vypočtená průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč) tak co nejpřesněji vypovídá o srovnatelných mzdových úrovních v různých zaměstnáních (pracovních místech) při přesně zjištěném objemu placené doby. Takto vypočtená průměrná mzda však není a nemůže být shodná s průměrnou mzdou zjišťovanou z podnikového výkaznictví ČSÚ, kde je celkový objem mezd bez ostatních osobních nákladů poměřován evidenčním počtem zaměstnanců podniku, v němž jsou však zahrnuti i zaměstnanci nemocní nebo s neplacenou nepřítomností kratší než 4 týdny. Další rozdíly mezi mzdovou úrovní ve srovnání s jinými statistickými zdroji mohou plynout (kromě vlivu neplacených absencí a odlišného základního souboru šetření) z faktu, že do výsledků strukturální statistiky se nezahrnují zaměstnanci s týdenním úvazkem kratším než 30 hodin. Výsledky strukturální statistiky, protože plynou z částečně výběrového šetření, jsou zatíženy výběrovou chybou. Dále je faktem, že některé oslovené jednotky neposkytly požadované údaje nebo že některé záznamy musely být vyřazeny ze zpracování pro chybovost, a tudíž mohlo dojít k drobným zkreslením. Nakonec je třeba si uvědomit, že výsledky jsou tak kvalitní, jak kvalitní jsou podkladové databáze podniků a organizací, ze kterých je statistika čerpána, to se týká především detailních klasifikací zaměstnání či dosaženého stupně vzdělání zaměstnance.⁵

3.5 Veřejné zdravotní pojištění v České republice

3.5.1 Osobní rozsah zdravotního pojištění

Podle zákona č. 48/1997 Sb. jsou povinně pojištěny všechny osoby, které:

- mají na území České republiky trvalý pobyt (bez ohledu na jejich občanství)
- nemají na území (České republiky) trvalý pobyt, pokud jsou zaměstnány a u zaměstnavatele, který má na území ČR sídlo nebo trvalý pobyt.⁶

3.5.2 Výše pojistného

Výše pojistného činí 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období.

⁵ Český statistický úřad, Web: Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců – Metodika.

⁶ VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2020 praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2020. s. 138.

Výši pojistného je jeho plátce povinen si sám vypočítat. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.⁷

3.5.3 Vyměřovací základ

- (1) Vyměřovacím základem zaměstnance je úhrn příjmů ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona č.586/1992 Sb., o daních z příjmů, a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtovat v souvislosti se zaměstnáním.⁸
- (2) Vyměřovací základ zaměstnance podle předchozího odstavce se snižuje o položky uvedené v Zákon č. 592/1992 Sb.; §3.⁹

3.5.4 Rozhodné období

Rozhodné období, z něhož se zjišťuje vyměřovací základ, je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí, pokud se dále nestanoví jinak.

Měsíční rozhodné období platí pro zaměstnavatele, zaměstnance a osoby bez zdanitelných příjmů. U osoby samostatně výdělečně činné je rozhodným obdobím kalendářní rok, za který se pojistné platí.¹⁰

3.6 Pojistné na sociální zabezpečení v České republice

Pojistné na sociální zabezpečení je z hlediska objemu zdrojů významným příjmem veřejných rozpočtů. V ČR se podílí na příjmové stránce státního rozpočtu cca 30 %. Z hlediska ekonomické podstaty je tato kategorie považována za určitý typ přímé daně důchodového typu, a proto je v metodice OECD zahrnována do výpočtu celkové daňové kvóty.

⁷ Zákon č. 592/1992 Sb., §2.

⁸ VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2020 praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2020. s. 153.

⁹ Zákon č. 592/1992 Sb., §3.

¹⁰ VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2020 praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2020. s. 153.

Pojistné na sociální zabezpečení zahrnuje částky odvodu pojistného na důchodové pojištění a na nemocenské pojištění. V rámci této skupiny je odváděn rovněž příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.¹¹

Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období.¹²

3.6.1 Poplatníci pojistného

Všechny osoby, které jsou účastny důchodového a nemocenského pojištění mají příjem započitatelný do vyměřovacího základu, jsou podle zákona o pojistném povinny platit pojistné.

Poplatníky pojistného jsou dle Zákona č. 589/1992 Sb.; §3:

- Zaměstnanci
- Zaměstnavatelé
- Osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)
- Osoby dobrovolně účastné důchodového pojištění (ODÚDP)
- Zahraniční zaměstnanci¹³

3.6.2 Vyměřovací základ

(1) Vyměřovacím základem zaměstnance pro pojistné na důchodové pojištění je úhrn příjmů, s výjimkou náhrad výdajů poskytovaných procentem z platové základny představitelům státní moci a některých státních orgánů a soudců, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů fyzických osob podle zákona o daních z příjmů a nejsou od této daně osvobozeny a které mu zaměstnavatel zúčtoval v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění. Zúčtovaným příjmem se pro účely věty první rozumí plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

¹¹ VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2020 praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2020. s. 169.

¹² Zákon č. 589/1992 Sb.; §4.

¹³ VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2020 praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2020. s. 174.

(2) Do vyměřovacího základu zaměstnance se z příjmů uvedených v odstavci 1 nezahrnují tyto příjmy dle Zákona č. 589/1992 Sb.; §5.¹⁴

3.6.3 Rozhodné období

Rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje vyměřovací základ, je kalendářní měsíc, za který se pojistné platí, pokud se dále nestanoví jinak.

U osoby samostatně výdělečně činné je rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, kalendářní rok, za který se toto pojistné a příspěvek platí.¹⁵

3.6.4 Sazby pojistného

Sazby pojistného činí

a) u zaměstnavatele 24,8 % z vyměřovacího základu, z toho 2,1 % na nemocenské pojištění, 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti,

b) u zaměstnance 6,5 % z vyměřovacího základu,

c) u osoby samostatně výdělečně činné

1. 29,2 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 1 až 3, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou důchodového pojištění,

2. 2,1 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 4, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou nemocenského pojištění,

d) u osoby dobrovolně účastné na důchodovém pojištění 28 % z vyměřovacího základu,

e) u zahraničního zaměstnance 2,1 % z vyměřovacího základu.

¹⁴ Zákon č. 589/1992 Sb.; §5.

¹⁵ Zákon č. 589/1992 Sb.; §6.

Pro stanovení pojistného na důchodové pojištění, které platí osoba dobrovolně účastná důchodového pojištění za období předcházející kalendářnímu roku, ve kterém toto pojistné platí, se použije sazba pojistného platná k 1. lednu kalendářního roku, ve kterém se pojistné na důchodové pojištění platí.

Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.¹⁶

3.7 Daň z příjmů fyzických osob v České republice

3.7.1 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty.

Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nejsou uvedeni v odstavci 2 nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky (§ 22). Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, jsou daňovými nerezidenty a mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují.

Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.¹⁷

¹⁶ Zákon č. 589/1992 Sb.; §7.

¹⁷ Zákon č. 586/1992 Sb.; §2.

3.7.2 Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti, u kterých lze výdaje stanovit paušální částkou, tj. procentem z dosažených příjmů, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z pronájmu a ostatní příjmy.

Předmětem daně nejsou příjmy z dědictví a přijaté úvěry a půjčky, mezi osvobozené příjmy patří zejména sociální příjmy a transfery, náhrady škody a pojistná plnění.¹⁸

3.7.3 Základ daně

Příjmy ze závislé činnosti vyplacené poplatníkovi nebo obdržené poplatníkem nejdéle do 31 dnů po skončení zdaňovacího období, za které byly dosaženy, se považují za příjmy vyplacené nebo obdržené v tomto zdaňovacím období. Příjmy vyplacené nebo obdržené po 31. dni po skončení zdaňovacího období jsou příjmem zdaňovacího období, ve kterém byly vyplaceny nebo obdrženy a zálohy sražené z těchto příjmů plátcem daně se započítají u poplatníka na daňovou povinnost až v tom zdaňovacím období, ve kterém budou vyplaceny nebo obdrženy. Obdobně se postupuje při stanovení základu daně a při evidenci příjmů ze závislé činnosti.¹⁹

3.7.4 Nezdánitelná část základu daně

O nezdánitelné částky, uvedené v § 15 zákona 586/1992 Sb., snižuje poplatník-fyzická osoba základ daně před výpočtem daňové povinnosti z příjmů za zdaňovací období. Zaměstnanec, tj. poplatník s příjmy ze závislé činnosti, uplatní odpočet nezdánitelných částek ze základu daně v ročním zúčtování.

Pro zdaňovací období jsou staveny v § 15 nezdánitelné částky, snižující základ daně z příjmu fyzických osob:

- Hodnota bezúplatného plnění, poskytnutého poplatníkem v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 zákona

¹⁸ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges, 2018. s. 223–224.

¹⁹ Zákon č. 586/1992 Sb.; §5.

- Částka úroků, zaplacených z úvěru ze stavebního spoření a z hypotečního úvěru poskytnutého bankou, použitých poplatníkem na financování bytových potřeb, dle § 15 odst. 3 zákona.
- Platby příspěvků na penzijní připojištění
- Částka zaplaceného pojistného na soukromé životní pojištění
- Zaplacené členské příspěvky člena odborové organizace²⁰

3.7.5 Sazba a výpočet daně

Sazba daně činí:

- a) 15 % pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a
- b) 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy.

Daň se vypočte ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně a zaokrouhleného na celá sta Kč dolů, a to jako součet součinů příslušné části takového základu daně a sazby pro tuto část základu daně.²¹

Sazba daně pro samostatný základ daně činí 15 %.

Daň se vypočte jako součin samostatného základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazby daně pro tento základ daně.²²

Daň poplatníka se vypočte jako součet daně podle § 16 snížené o slevy na dani a daně podle § 16a.

Pokud je daňový bonus podle § 35c odst. 3 vyšší nebo roven dani podle § 16a, sníží se o tuto daň daňový bonus a daň poplatníka se rovná nule.

Pokud je daňový bonus podle § 35c odst. 3 nižší než daň podle § 16a, daňový bonus je roven nule a daň poplatníka se rovná dani podle § 16a snížené o daňový bonus podle § 35c odst. 3.²³

²⁰ VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2020 praktický průvodce*. Praha: GRADA Publishing, a.s., 2020. s. 297-304.

²¹ Zákon č. 586/1992 Sb.; §16.

²² Zákon č. 586/1992 Sb.; §16a.

²³ Zákon č. 586/1992 Sb.; §16ab.

Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok.²⁴

3.7.6 Slevy na dani pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníkům uvedeným v § 2 se daň vypočtená podle § 16, případně snížená podle § 35, 35a nebo § 35b za zdaňovací období snižuje o

a) základní slevu ve výši 30 840 Kč na poplatníka,

b) slevu na manžela ve výši 24 840 Kč na manžela žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68000 Kč; je-li manželovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se částka 24 840 Kč na dvojnásobek. Do vlastního příjmu manžela se nezahrnují dávky státní sociální podpory, dávky péčounské péče s výjimkou odměny pěstouna, dávky osobám se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči, sociální služby, státní příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem o sociálních službách, který je od daně osvobozen podle § 4. U manželů, kteří mají majetek ve společném jmění manželů, se do vlastního příjmu manžela nezahrnuje příjem, který plyne druhému z manželů nebo se pro účely daně z příjmů považuje za příjem druhého z manželů,

c) základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč, je-li poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění nebo zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu tohoto invalidního důchodu a starobního důchodu,

d) rozšířenou slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč, je-li poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nebo jiný důchod z důchodového pojištění podle zákona o důchodovém pojištění, u něhož jednou z podmínek přiznání je, že je invalidní ve třetím stupni, zanikl-li nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně z důvodu souběhu nároku na výplatu invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně a starobního důchodu nebo je poplatník podle zvláštních předpisů invalidní ve třetím stupni, avšak jeho žádost o

²⁴ Zákon č. 586/1992 Sb.; §16b.

invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně byla zamítnuta z jiných důvodů než proto, že není invalidní ve třetím stupni,

e) slevu na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč, je-li poplatníkovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P,

f) slevu na studenta ve výši 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu, který poskytuje vysokoškolské vzdělání až do dovršení věku 28 let. Dobou soustavné přípravy na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem se rozumí doba uvedená podle zvláštních právních předpisů pro účely státní sociální podpory,

g) slevu za umístění dítěte,

h) slevu na evidenci tržeb.

(2) U poplatníka uvedeného v § 2 odst. 3 se daň sníží za zdaňovací období o částky uvedené v odstavci 1 písm. g) a písm. b) až e), pouze pokud se jedná o poplatníka, který je daňovým rezidentem členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22 činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo 6, nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně.

(3) Poplatník může uplatnit snížení daně podle odstavce 1 písm. b) až f) o částku ve výši jedné dvanáctiny za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly podmínky pro uplatnění nároku na snížení daně splněny.

(4) V daňovém priznání ke společným příjmům a výdajům ve společenství jmění poplatník může uplatnit slevu na dani za období trvání společenství jmění, s výjimkou společenství jmění dědiců, na kterou měl nárok a která nebyla uplatněna.²⁵

3.7.7 Daňové zvýhodnění pro poplatníky daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatník uvedený v § 2 má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním ve společně hospodařící domácnosti na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor (dále jen "daňové zvýhodnění") ve výši 15204 Kč ročně na jedno dítě, 22320 Kč ročně na druhé dítě a 27840 Kč ročně na třetí a každé další dítě, pokud neuplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo § 35b. Poplatník o daňové zvýhodnění sníží daň vypočtenou podle § 16, případně sníženou podle § 35, § 35ba. Daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo slevy na dani a daňového bonusu. Je-li v jedné společně hospodařící domácnosti více vyživovaných dětí poplatníka, posuzují se pro účely tohoto ustanovení dohromady.

(2) Slevu na dani podle odstavce 1 může poplatník uplatnit až do výše daně vypočtené podle § 16 snížené o slevy na dani podle § 35 a 35ba.

(3) Je-li nárok poplatníka na daňové zvýhodnění podle odstavce 1 vyšší než daň vypočtená podle § 16 snížená o slevy na dani podle § 35 a 35ba, je vzniklý rozdíl daňovým bonusem. Poplatník může daňový bonus uplatnit, pokud jeho výše činí alespoň 100 Kč.

(4) Daňový bonus může uplatnit poplatník, který ve zdaňovacím období měl příjem podle § 6 nebo 7 alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy. Do těchto příjmů se nezahrnují příjmy od daně osvobozené, příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně s výjimkou příjmů, u nichž se uplatní postup dle § 36 odst. 6 nebo 7 a příjmy, které jsou podle § 38f vyjmuty ze zdanění.

(5) Poplatník uvedený v § 2 odst. 3 může daňové zvýhodnění uplatnit, pouze pokud je daňovým rezidentem členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a jestliže úhrn všech jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky

²⁵ Zákon č. 586/1992 Sb.; §35ba.

(§ 22) činí nejméně 90 % všech jeho příjmů s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně podle § 3 nebo § 6, jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo § 10, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Výši příjmů ze zdrojů v zahraničí prokazuje poplatník potvrzením zahraničního správce daně.

(6) Za vyživované dítě poplatníka se pro účely tohoto zákona považuje dítě vlastní, osvojenec, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, dítě, které přestalo být u tohoto poplatníka z důvodu nabytí plné svéprávnosti nebo zletilosti v pěstounské péči, dítě druhého z manželů, vlastní vnuk nebo vnuk druhého z manželů, pokud jeho rodiče nemají dostatečné příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, pokud je

a) nezletilým dítětem,

b) zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže mu není přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně a

1. soustavně se připravuje na budoucí povolání; příprava na budoucí povolání se posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře,

2. nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo

3. z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

(7) Dočasný pobyt dítěte mimo společně hospodařící domácnost nemá vliv na uplatnění daňového zvýhodnění. Jedná-li se o dítě, kterému je přiznán nárok na průkaz ZTP/P, zvyšuje se na ně částka daňového zvýhodnění na dvojnásobek; maximální výše daňového bonusu podle odstavce 3 zůstává zachována.

(8) Uzavře-li dítě uvedené v odstavci 6 písm. b) manželství a žije-li ve společně hospodařící domácnosti s manželem (manželkou), může uplatnit manžel (manželka) slevu na dani při splnění podmínek uvedených v § 35ba. Nemá-li manžel (manželka) dostatečné příjmy, z

nichž by mohl (mohla) uplatnit slevu na dani při splnění podmínek uvedených v § 35ba, může daňové zvýhodnění uplatnit rodič dítěte nebo poplatník, u něhož jde ve vztahu k dítěti o péči nahrazující péči rodičů, pokud dítě s ním žije ve společně hospodařící domácnosti.

(9) Vyživuje-li dítě v jedné společně hospodařící domácnosti více poplatníků, může daňové zvýhodnění uplatnit ve zdaňovacím období nebo v tomtéž kalendářním měsíci zdaňovacího období jen jeden z nich.

(10) Poplatníkovi, který vyživuje dítě jen jeden kalendářní měsíc nebo několik kalendářních měsíců ve zdaňovacím období, lze poskytnout daňové zvýhodnění ve výši 1/12 za každý kalendářní měsíc, na jehož počátku byly splněny podmínky pro jeho uplatnění. Daňové zvýhodnění lze uplatnit již v kalendářním měsíci, ve kterém se dítě narodilo, nebo ve kterém začíná soustavná příprava dítěte na budoucí povolání, anebo ve kterém bylo dítě osvojeno nebo převzato do péče nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu.

(11) Poplatník, který je povinen podat daňové přiznání podle § 38g, nebo který se tak rozhodl učinit, uplatní daňový bonus v daňovém přiznání a požádá místně příslušného správce daně o jeho vyplacení. Při výplatě daňového bonusu postupuje správce daně obdobně jako při vrácení přeplatku podle zvláštního právního předpisu o správě daní.

(12) Pokud úhrn měsíčních daňových bonusů vyplacených podle § 35d u poplatníka podávajícího daňové přiznání přesahuje částku daňového bonusu vypočteného za zdaňovací období, považuje se vzniklý rozdíl za daňový nedoplatek; pokud poplatník, kterému byly vyplaceny měsíční daňové bonusy, nárok na daňové zvýhodnění za zdaňovací období v daňovém přiznání neuplatní vůbec, považují se za daňový nedoplatek částky ve výši vyplacených měsíčních daňových bonusů.²⁶

²⁶ Zákon č. 586/1992 Sb.; §35c.

3.8 Veřejné zdravotní pojištění ve Slovenské republice

3.8.1 Osobní rozsah veřejného zdravotního pojištění

(1) Pojištěnec pro účely tohoto zákona je fyzická osoba, která je povinně veřejně zdravotně pojištěna podle tohoto zákona (dále jen „veřejně zdravotně pojištěná“).²⁷

3.8.2 Plátcí pojistného

(1) Pro účely tohoto zákona je povinen platit pojistné

- a) zaměstnanec,
- b) osoba samostatně výdělečně činná,
- c) zaměstnavatel,
- d) stát,
- e) plátce dividend.

(2) Pojistné je povinna platit i osoba, která je veřejně zdravotně pojištěna podle tohoto zákona a není

- a) zaměstnancům,
- b) osobou samostatně výdělečně činnou nebo
- c) osobou podle odstavce 7.²⁸

3.8.3 Sazba pojistného

(1) Sazba pojistného je pro

- a) zaměstnance 4 % z vyměřovacího základu podle § 13 ods. 1; je-li zaměstnanec osobou se zdravotním postižením, sazba pojistného činí 2 % z vyměřovacího základu podle § 13 ods. 1,
- b) zaměstnance, osobu samostatně výdělečně činnou, pojištěnce podle § 11 ods. 2 a pojištěnce státu podle § 11 ods. 7 14 % z vyměřovacího základu podle § 13 ods. 7; je-li zaměstnanec, osoba samostatně výdělečně činná, pojištěnec podle § 11 ods. 2 a pojištěnec

²⁷ Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §3.

²⁸ Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §11.

státu podle § 11 ods. 7 osoba se zdravotním postižením, sazba pojistného je 7 % z vyměřovacího základu podle § 13 odst. 1; 7,

c) osobu samostatně výdělečně činnou 14 % z vyměřovacího základu; je-li osoba samostatně výdělečně činná osoba se zdravotním postižením, sazba pojistného je 7 % z vyměřovacího základu,

d) zaměstnavatele 10 % z vyměřovacího základu; zaměstnává-li osoby se zdravotním postižením, sazba pojistného je za tyto osoby 5 % z vyměřovacího základu podle § 13 ods. 1,

e) pojištěnce podle § 11 ods. 2 14 % z vyměřovacího základu; je-li pojištěnec podle § 11 ods. 2 osoba se zdravotním postižením, sazba pojistného je 7 % z vyměřovacího základu,

f) zaměstnance, osobu samostatně výdělečně činnou, pojištěnce podle § 11 ods. 2 a pojištěnce státu podle § 11 ods. 7 14 % z vyměřovacího základu podle § 13 ods. 6.²⁹

3.8.4 Vyměřovací základ

Vyměřovací základ zaměstnance je plnění poskytnuté zaměstnavatelem zaměstnanci podle § 10b ods. 1 písm. a) a odst. 1 písm. 2 až 4, nestanoví-li § 13a jinak.

Vyměřovací základ je nejméně úhrn minimálních základů podle odstavců 10 a 11 za všechny kalendářní měsíce rozhodujícího období, po které měl příslušný plátce pojistného povinnost platit pojistné.³⁰

3.8.5 Odečitatelná položka

Vyměřovací základ zaměstnance podle § 13 ods. 1, který vykonává výdělečnou činnost v pracovním poměru, státně zaměstnaneckém poměru, služebním poměru nebo obdobném pracovním vztahu, ze kterého má právo na příjem z výdělečné činnosti podle § 10b ods. 1 písm. a) a odst. 1 písm. 2 až 4 (dále jen „příjem na uplatnění odpočitatelné položky“) se snižuje o odpočitatelnou položku.

²⁹ Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotním poistení; §12.

³⁰ Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotním poistení; §13.

Odčitatelná položka činí 4 560 eur v rozhodujícím období, pokud v odstavcích 3 až 6 není stanoveno jinak.³¹

3.9 Sociální pojištění ve Slovenské republice

3.9.1 Vznik a zánik sociálního pojištění zaměstnance

Povinné nemocenské pojištění, povinné důchodové pojištění a povinné pojištění v nezaměstnanosti zaměstnance vzniká ode dne vzniku právního vztahu, který zakládá právo na pravidelný měsíční příjem ze závislé činnosti. Zaniká dnem zániku tohoto právního vztahu.

Povinné nemocenské pojištění a povinné pojištění v nezaměstnanosti fyzické osoby v právním vztahu z dohody o provedení práce nebo dohody o pracovní činnosti zaniká přiznáním starobního důchodu, přiznáním předčasného starobního důchodu, invalidního důchodu, invalidního výsluhového důchodu nebo dovršením důchodového důchodu důchodového věku.

Pro účely zániku sociálního pojištění právní účinky:

- dovršení důchodového věku nastávají dnem, který Sociální pojišťovna určila jako den dovršení důchodového věku, nejdříve dnem jeho určení
- přiznání důchodu nastávají dnem vydání rozhodnutí o přiznání důchodu.

Povinné důchodové pojištění zaměstnance vzniká ode dne vzniku právního vztahu, který zakládá právo na příjem ze závislé činnosti, a zaniká dnem zániku tohoto právního vztahu.

Povinné nemocenské pojištění, povinné důchodové pojištění a povinné pojištění v nezaměstnanosti zaměstnance zaniká vždy smrtí nebo prohlášením za mrtvého.

³¹ Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §13a.

3.9.2 Placení pojistného

Zaměstnanec platí pojistné

- na nemocenské pojištění 1,4 % z vyměřovacího základu,
- na starobní pojištění 4 % z vyměřovacího základu,
- na invalidní pojištění 3 % z vyměřovacího základu,
- na pojištění v nezaměstnanosti 1 % z vyměřovacího základu³²

3.10 Daň fyzické osoby na Slovensku

3.10.1 Předmět daně

Předmětem daně jsou příjmy ze závislé činnosti, příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti a z pronájmu, příjmy z kapitálového majetku a ostatní příjmy.

Předmětem daně nejsou přijaté náhrady, příjmy z dědictví a darování, úvěry a půjčky a podíly na zisku vyplacené po zdanění obchodní společností nebo družstvem.

Mezi osvobozené příjmy patří zejména příjmy z prodeje bytu nebo domu (pokud nebyl zahrnut v obchodním majetku), sociální příjmy a transfery, stipendia, přijaté náhrady škody, úroky a jiné výnosy z vkladů, výnosy ze státních dluhopisů a finanční prostředky plynoucí z grantů.³³

3.10.2 Příjmy ze závislé činnosti

V odstavci č.1 § 5 Zákona č. 595/2003 Z. z. jsou vymezené druhy příjmů posuzované jako příjmy ze závislé činnosti. Jsou jimi např. příjmy ze současných, přecházejících a budoucích pracovněprávních vztahů uzavřených podle Zákoníku práce (pracovní poměr, všechny druhy dohod), příjmy ze služebního poměru, z členského poměru, o obdobného vztahu (např. mandátní, příkazní smlouvy), ve kterém je poplatník při výkonu práce pro plátce takového příjmu povinný dodržovat jeho pokyny anebo příkazy, příjmy likvidátora, společníka a jednatele společnosti s ručním omezeným apod.³⁴

³² Sociálna poisťovňa, Web: Úvod - Zamestnanec – Zamestnávateľ - Zamestnanec.

³³ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges, 2018. 321-322 s.

³⁴ BRNOVÁ, M., VIDOVÁ, M. *Poradca 9-10/2022 – Zákon o dani z príjmov s komentárom*. Žilina: Poradca, 2022. 41 s.

3.10.3 Základ daně

Základ daně se zjistí jako součet dílčích základů daně podle jednotlivých druhů příjmů. Základ daně se může snížit o daňovou ztrátu, která se však nemůže uplatnit u příjmů ze závislé činnosti. Platby sociálního pojištění jsou daňově uznatelným výdajem.³⁵

3.10.4 Nezdánitelné části základu daně a daňový bonus

Daňový základ lze snížit poplatníkovi o částku odpovídající 21násobku roční částky životního minima platného k 1. lednu příslušného zdaňovacího období na poplatníka, jehož příjem nepřesahuje 92,8násobek sumy životního minima. Jestliže je základ daně vyšší než 92,8násobek platného životního minima potom se nezdanitelná část základu daně vypočítá jako rozdíl mezi 44,2násobek životního minima a $\frac{1}{4}$ základu daně.³⁶

Poplatník, který měl ve zdaňovacím období zdánitelné příjmy ze závislé činnosti alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy nebo dosáhl zdánitelných příjmů z podnikání a jiné samostatně výdělečné činnosti a z pronájmu rovněž alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy a současně vykázal dílčí daňový základ z těchto příjmů, si může uplatnit **daňový bonus** v hodnotě 22,17 EUR měsíčně na vyživované dítě, pokud dosáhlo 15let věku. Dvojnásobek sumy měsíčně, pokud vyživované dítě nedosáhlo šesti let věku a nebo 1,85násobek sumy, pokud vyživované dítě dosáhlo šesti let věku a nedosáhlo 15let věku.³⁷ Daňový bonus je možné uplatnit maximálně do výše daňové povinnosti, pokud je daňová povinnost nižší než možný daňový bonus, může poplatník požádat správce daně o vyplacení rozdílu.³⁸

Daňový bonus podle § 33 se zvyšuje k 1. lednu příslušného zdaňovacího období stejným koeficientem, kterým se zvyšovala částka životního minima k 1. červenci přecházejícího zdaňovacího období. Tento postup se poprvé použije za zdaňovací období 2015. Ustanovení § 52 odst. 48 se od 1. ledna 2015 neuplatňuje.³⁹

³⁵ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges, 2018. 322 s.

³⁶ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů; §11.

³⁷ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů; §33.

³⁸ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges, 2018. 322 s.

³⁹ BRNOVÁ, M., VIDOVÁ, M. *Poradca 9-10/2022 – Zákon o dani z příjmů s komentářem*. Žilina: Poradca, 2022. 460 s.

Poplatník má možnost si uplatnit i nezdanitelnou část na manžela (manželku) žijící s poplatníkem ve společné domácnosti, pokud splňuje alespoň jednu ze čtyř podmínek (stará se o dítě do 3 let věku, resp. 6 let věku v případě postiženého dítěte, je zařazen v evidenci uchazečů o zaměstnání, pobírá zaopatřovací příspěvek, je osoba s těžkým zdravotním postižením).⁴⁰

3.10.5 Sazba daně

Sazba daně činí 19 % z té části daně, která nepřesáhne 176,8násobek platného životního minima včetně, 25 % z té části základu daně, která tento limit přesáhla.⁴¹

3.11 Trendové funkce v excelu

S predikcí (trendem) může pomoci Excel a statistické funkce, které obsahuje. Pro aplikaci těchto funkcí je potřeba mít k dispozici data z předchozího období (například prodeje, zisky,...), stejně tak lze predikci vypočítat pro vědecká/technická měření/experimenty. Na tyto data lze aplikovat některé z funkcí, například LINTREND, LOGLINTREND, FORECAST.⁴²

LINTREND (TREND) - Vrátí množinu hodnot y, které na přímce odpovídají hodnotám pro nové x, proložením přímky množinou bodů ze zadaných souřadnic pole_y a pole_x (metodou nejmenších čtverců).

Syntaxe CZ: LINTREND(pole_y;pole_x;nová_x;b)

Popis argumentů:

pole_y - množina hodnot y odvozených ze vztahu $y = mx + b$

pole_x - množina hodnot x, kterým odpovídají hodnoty pole_y. (nemusí být zadána)

nová_x - nová množina hodnot x, pro něž funkce vypočte odpovídající hodnoty

b - logická hodnota, určuje s konstantou b počítat nebo bude nula (0)

PRAVDA (neuvedeno) - počítá se konstanta b běžným způsobem

NEPRAVDA - za parametr b se automaticky dosadí nula a vztah se zredukuje na

tvary $y = mx$

⁴⁰ ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Praha: Leges, 2018. 322 s.

⁴¹ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmov; §15.

⁴² office.lasakovi, Web: Predikce v Excel - trendy

LOGLINTREND (GROWTH) - Vypočte hodnotu odhadu exponenciálního růstu na základě existujících dat. Vrátí hodnoty y pro množinu hodnot x. Určí se na základě existujících hodnot x a y. Lze použít k úpravě exponenciální křivky na základě existujících hodnot x a y.

Syntaxe CZ: LOGLINTREND(pole_y;[pole_x];[nová_x];[b])

Popis argumentů:

pole_y - množina hodnot y odvozených ze vztahu $y = mx + b$

pole_x - množina hodnot x, kterým odpovídají hodnoty pole_y. (nemusí být zadána)

nová_x - nová množina hodnot x, pro něž funkce vypočte odpovídající hodnoty

b - logická hodnota, určuje s konstantou b počítat nebo bude nula (0)

PRAVDA (neuvedeno) - počítá se konstanta b běžným způsobem

NEPRAVDA - za parametr b se automaticky dosadí nula a vztah se zredukuje na tvar $y = mx$

FORECAST (FORECAST) - Vypočítá nebo odhadne budoucí hodnotu na základě existujících hodnot. Tuto funkci lze například použít k předpovědi objemu budoucího prodeje, požadavků zásob nebo trendů.

Syntaxe CZ: FORECAST(x;pole_y;pole_x)

Popis argumentů:

x - je datový bod, u kterého chcete předpovědět hodnotu

pole_y - je matice nebo oblast závislých dat

pole_x - je matice nebo oblast nezávislých dat⁴³

⁴³ office.lasakovi, Web: Predikce v Excel - trendy

4 Vlastní práce

Vlastní práce je zaměřena na výpočty čistých mezd v České a Slovenské republice vycházejících z průměrných hrubých měsíčních mezd za každý rok od roku 2000 do roku 2022. Vyhodnocení vlivu daňového zvýhodnění na děti v souvislosti s vývojem průměrné mzdy a jeho vývoj v dalších letech pomocí trendové funkce. Porovnání vlivu daňového zvýhodnění na děti a průměrných mezd v České a Slovenské republice.

4.1 Průměrná mzda v ČR – vývoj od roku 2000

Průměrná hrubá měsíční mzda je podíl mzdových prostředků (vč. příplatků za přesčas, odměn, náhrad mzdy atd.) připadající na jednoho zaměstnance za měsíc.⁴⁴

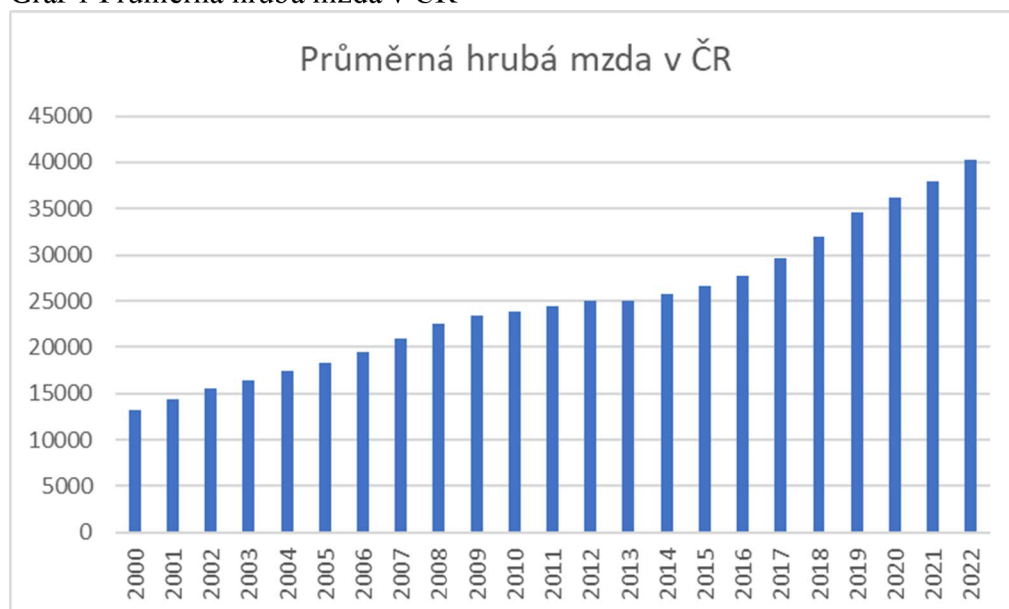
Tabulka 2 Průměrná mzda v ČR

Období	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
v Kč za měsíc	13 212,00	14 367,00	15 521,00	16 425,00	17 457,00	18 336,00	19 536,00	20 947,00	22 592,00	23 353,00	23 858,00

Období	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v Kč za měsíc	24 452,00	25 063,00	25 031,00	25 760,00	26 582,00	27 756,00	29 626,00	32 043,00	34 572,00	36 176,00	37 893,00	40 341,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁵

Graf 1 Průměrná hrubá mzda v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle⁴⁶

⁴⁴ Český statistický úřad, Web: Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců

⁴⁵ Český statistický úřad, Web: Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců – Metodika

⁴⁶ Český statistický úřad, Web: Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců – Metodika

4.2 Daňové zvýhodnění v ČR – vývoj od roku 2000

Daňové zvýhodnění na vyživované dítě se řídí zákonem o dani z příjmů 586/1992 Sb. Od roku 2005 se v České republice již neuplatňuje nezdanitelná částka na dítě, ale daňové zvýhodnění ve formě slevy nebo bonusu.

V roce 2015 se rozlišuje částka daňového zvýhodnění do tří stupňů pro 1., 2., 3. a další dítě – viz Tabulka 3 a Graf 2.

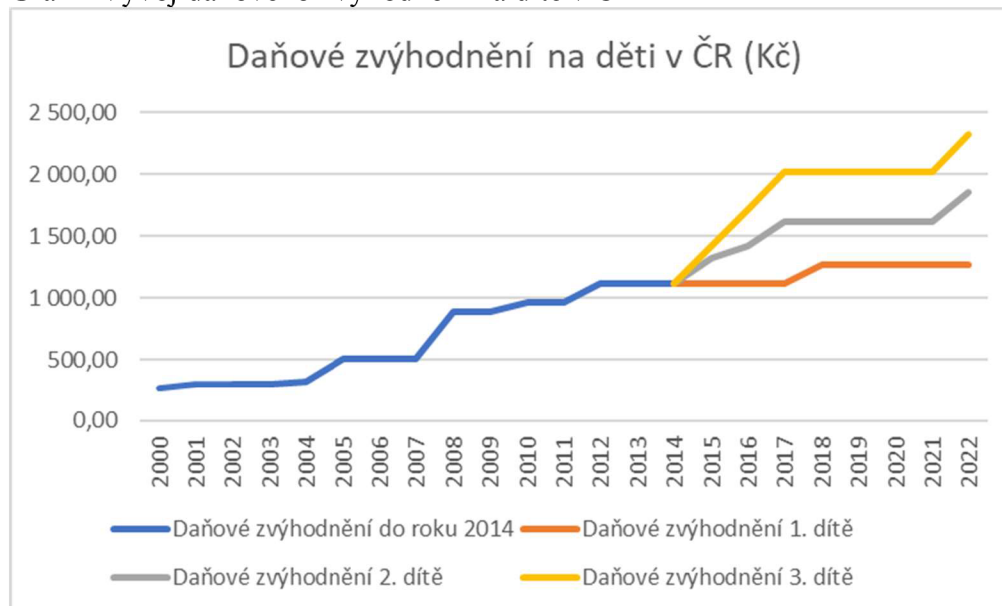
Tabulka 3 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v ČR

Období	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Daňové zvýhodnění na dítě (Kč)	270	294	294	294	320	500	500	500	890	890	967	967	1 117	1 117	1 117

Období	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Daňové zvýhodnění na 1. dítě (Kč)	1 117	1 117	1 117	1 267	1 267	1 267	2 017	2 320
Daňové zvýhodnění na 2. dítě (Kč)	1 317	1 417	1 617	1 617	1 617	1 617	4 901	5 447
Daňové zvýhodnění na 3. dítě (Kč)	1 417	1 717	2 017	2 017	2 017	2 017	1 536	1 957

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Graf 2 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v ČR

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.3 Modelové příklady výpočtu čistých mezd v ČR 2000 – 2022

Modelové příklady výpočtu čistých mezd pro tři zaměstnance, kteří podepsali Prohlášení poplatníka. První zaměstnanec má 1 dítě, druhý 2 děti ve věku do 6let a třetí zaměstnanec tři děti ve věku do 6let. Pro výpočet byly použity průměrné hrubé měsíční mzdy daného roku uvedené v Tabulce 2.

4.3.1 Výpočet čisté mzdy v roce 2000-2004

Čistá mzda v letech 2000 – 2004 je založena na stejném výpočtu. Základ daně se vypočítá jako rozdíl mezi hrubou mzdou, sociálním a zdravotním pojištěním a odečtením základních nezdanitelných částek na poplatníka a děti.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění a zálohy na daň z příjmů.

Tabulka 4 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2000

ROK	2000	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	13 212,00	13 212,00	13 212,00
sociální pojištění	8,00%	1 057,00	1 057,00	1 057,00
zdravotní pojištění	4,50%	595,00	595,00	595,00
<i>základ daně</i>		<i>11 560,00</i>	<i>11 560,00</i>	<i>11 560,00</i>
základní nezdanitelná částka (na poplatníka)		2 910,00	2 910,00	2 910,00
základní nezdanitelná částka (na dítě)	1.	1 800,00	1 800,00	1 800,00
základní nezdanitelná částka (na dítě)	2.	0,00	1 800,00	1 800,00
základní nezdanitelná částka (na dítě)	3.	0,00	0,00	1 800,00
<i>nezdanitelné částky celkem</i>		<i>4 710,00</i>	<i>6 510,00</i>	<i>8 310,00</i>
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>6 900,00</i>	<i>5 100,00</i>	<i>3 300,00</i>
záloha na daň do 8500,-	15%	1 035,00	765,00	495,00
záloha na daň do 17000,-	20%	0,00	0,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	13 212,00	13 212,00	13 212,00
sociální pojištění	8,00%	1 057,00	1 057,00	1 057,00
zdravotní pojištění	4,50%	595,00	595,00	595,00
záloha na daň do 8500,-	15,00%	1 035,00	765,00	495,00
záloha na daň do 17000,-	20,00%	0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	10 525,00	10 795,00	11 065,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		270,00	540,00	810,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,57	5,00	7,32

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 5 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2001

ROK	2001	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	14 367,00	14 367,00	14 367,00
sociální pojištění	8,00%	1 149,00	1 149,00	1 149,00
zdravotní pojištění	4,50%	647,00	647,00	647,00
<i>základ daně</i>		<i>12 571,00</i>	<i>12 571,00</i>	<i>12 571,00</i>
základní nezdánitelná částka (na poplatníka)		3 170,00	3 170,00	3 170,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	1.	1 960,00	1 960,00	1 960,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	2.	0,00	1 960,00	1 960,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	3.	0,00	0,00	1 960,00
<i>nezdánitelné částky celkem</i>		<i>5 130,00</i>	<i>7 090,00</i>	<i>9 050,00</i>
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>7 500,00</i>	<i>5 500,00</i>	<i>3 600,00</i>
záloha na daň do 9100,-	15%	1 125,00	825,00	540,00
záloha na daň do 18200,-	20%	0,00	0,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	14 367,00	14 367,00	14 367,00
sociální pojištění	8,00%	1 149,00	1 149,00	1 149,00
zdravotní pojištění	4,50%	647,00	647,00	647,00
záloha na daň do 9100,-	15,00%	1 125,00	825,00	540,00
záloha na daň do 18200,-	20,00%	0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	11 446,00	11 746,00	12 031,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		294,00	588,00	882,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,57	5,01	7,33

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 6 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2002

ROK	2002	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	15 521,00	15 521,00	15 521,00
sociální pojištění	8,00%	1 242,00	1 242,00	1 242,00
zdravotní pojištění	4,50%	698,00	698,00	698,00
<i>základ daně</i>		<i>13 581,00</i>	<i>13 581,00</i>	<i>13 581,00</i>
základní nezdánitelná částka (na poplatníka)		3 170,00	3 170,00	3 170,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	1.	1 960,00	1 960,00	1 960,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	2.	0,00	1 960,00	1 960,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	3.	0,00	0,00	1 960,00
<i>nezdánitelné částky celkem</i>		<i>5 130,00</i>	<i>7 090,00</i>	<i>9 050,00</i>
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>8 500,00</i>	<i>6 500,00</i>	<i>4 600,00</i>
záloha na daň do 9100,-	15%	1 275,00	975,00	690,00
záloha na daň do 18200,-	20%	0,00	0,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	15 521,00	15 521,00	15 521,00
sociální pojištění	8,00%	1 242,00	1 242,00	1 242,00
zdravotní pojištění	4,50%	698,00	698,00	698,00
záloha na daň do 9100,-	15,00%	1 275,00	975,00	690,00
záloha na daň do 18200,-	20,00%	0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	12 306,00	12 606,00	12 891,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		294,00	588,00	882,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,39	4,66	6,84

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 7 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2003

ROK	2003	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	16 425,00	16 425,00	16 425,00
sociální pojištění	8,00%	1 314,00	1 314,00	1 314,00
zdravotní pojištění	4,50%	739,00	739,00	739,00
<i>základ daně</i>		<i>14 372,00</i>	<i>14 372,00</i>	<i>14 372,00</i>
základní nezdánitelná částka (na poplatníka)		3 170,00	3 170,00	3 170,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	1.	1 960,00	1 960,00	1 960,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	2.	0,00	1 960,00	1 960,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	3.	0,00	0,00	1 960,00
<i>nezdánitelné částky celkem</i>		<i>5 130,00</i>	<i>7 090,00</i>	<i>9 050,00</i>
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>9 300,00</i>	<i>7 300,00</i>	<i>5 400,00</i>
záloha na daň do 9100,-	15%	1 365,00	1 095,00	810,00
záloha na daň do 18200,-	20%	40,00	0,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	16 425,00	16 425,00	16 425,00
sociální pojištění	8,00%	1 314,00	1 314,00	1 314,00
zdravotní pojištění	4,50%	739,00	739,00	739,00
záloha na daň do 9100,-	15,00%	1 365,00	1 095,00	810,00
záloha na daň do 18200,-	20,00%	40,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	12 967,00	13 277,00	13 562,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		294,00	588,00	882,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,27	4,43	6,50

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 8 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2004

ROK	2004	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	17 457,00	17 457,00	17 457,00
sociální pojištění	8,00%	1 397,00	1 397,00	1 397,00
zdravotní pojištění	4,50%	786,00	786,00	786,00
<i>základ daně</i>		<i>15 274,00</i>	<i>15 274,00</i>	<i>15 274,00</i>
základní nezdánitelná částka (na poplatníka)		3 170,00	3 170,00	3 170,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	1.	2 130,00	2 130,00	2 130,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	2.	0,00	2 130,00	2 130,00
základní nezdánitelná částka (na dítě)	3.	0,00	0,00	2 130,00
<i>nezdánitelné částky celkem</i>		<i>5 300,00</i>	<i>7 430,00</i>	<i>9 560,00</i>
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>10 000,00</i>	<i>7 900,00</i>	<i>5 800,00</i>
záloha na daň do 9100,-	15%	1 365,00	1 185,00	870,00
záloha na daň do 18200,-	20%	180,00	0,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	17 457,00	17 457,00	17 457,00
sociální pojištění	8,00%	1 397,00	1 397,00	1 397,00
zdravotní pojištění	4,50%	786,00	786,00	786,00
záloha na daň do 9100,-	15,00%	1 365,00	1 185,00	870,00
záloha na daň do 18200,-	20,00%	180,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	13 729,00	14 089,00	14 404,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		320,00	639,00	959,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,33	4,54	6,66

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.3.2 Výpočet čisté mzdy v roce 2005

Základ daně v roce 2005 se vypočítá jako rozdíl mezi hrubou mzdou, sociálním a zdravotním pojištěním a odečtením základní nezdánitelné částky na poplatníka.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce a odečtena sleva daňového zvýhodnění na děti.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění, zálohy na daň z příjmů a přičtením bonusu daňového zvýhodnění na děti.

Tabulka 9 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2005

ROK	2005	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	18 336,00	18 336,00	18 336,00
sociální pojištění	8,00%	1 467,00	1 467,00	1 467,00
zdravotní pojištění	4,50%	825,00	825,00	825,00
<i>základ daně</i>		<i>16 000,00</i>	<i>16 000,00</i>	<i>16 000,00</i>
základní nezdánitelná částka (na poplatníka)		3 170,00	3 170,00	3 170,00
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>12 900,00</i>	<i>12 900,00</i>	<i>12 900,00</i>
záloha na daň do 9100,-	15%	1 365,00	1 365,00	1 365,00
záloha na daň do 18200,-	20%	760,00	760,00	760,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	500,00	500,00	500,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	500,00	500,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	500,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>500,00</i>	<i>1 000,00</i>	<i>1 500,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 625,00</i>	<i>1 125,00</i>	<i>625,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	18 336,00	18 336,00	18 336,00
sociální pojištění	8,00%	1 467,00	1 467,00	1 467,00
zdravotní pojištění	4,50%	825,00	825,00	825,00
záloha na daň		1 625,00	1 125,00	625,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	14 419,00	14 919,00	15 419,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		500,00	1 000,00	1 500,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	3,47	6,70	9,73

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.3.3 Výpočet čisté mzdy v roce 2006 - 2007

Od roku 2006 se vypočítá základ daně jako rozdíl mezi hrubou mzdou a sociálním a zdravotním pojištěním.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce a odečtena sleva na poplatníka a sleva daňového zvýhodnění na děti.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění, zálohy na daň z příjmu a přičtením bonusu daňového zvýhodnění na děti.

Tabulka 10 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2006

ROK	2006	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	19 536,00	19 536,00	19 536,00
sociální pojištění	8,00%	1 563,00	1 563,00	1 563,00
zdravotní pojištění	4,50%	879,00	879,00	879,00
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>17 100,00</i>	<i>17 100,00</i>	<i>17 100,00</i>
záloha na daň do 10100,-	12%	1 212,00	1 212,00	1 212,00
záloha na daň do 18200,-	19%	1 330,00	1 330,00	1 330,00
sleva na dani - na poplatníka		600,00	600,00	600,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	500,00	500,00	500,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	500,00	500,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	500,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>500,00</i>	<i>1 000,00</i>	<i>1 500,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 442,00</i>	<i>942,00</i>	<i>442,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	19 536,00	19 536,00	19 536,00
sociální pojištění	8,00%	1 563,00	1 563,00	1 563,00
zdravotní pojištění	4,50%	879,00	879,00	879,00
záloha na daň		1 442,00	942,00	442,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	15 652,00	16 152,00	16 652,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		500,00	1 000,00	1 500,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	3,19	6,19	9,01

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 11 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2007

ROK	2007	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	20 947,00	20 947,00	20 947,00
sociální pojištění	8,00%	1 676,00	1 676,00	1 676,00
zdravotní pojištění	4,50%	943,00	943,00	943,00
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>18 400,00</i>	<i>18 400,00</i>	<i>18 400,00</i>
záloha na daň do 18200,-		0,00	2 751,00	2 751,00
záloha na daň do 27600,-	25%	2 075,00	50,00	50,00
sleva na dani - na poplatníka		600,00	600,00	600,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	500,00	500,00	500,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	500,00	500,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	500,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>500,00</i>	<i>1 000,00</i>	<i>1 500,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>975,00</i>	<i>1 201,00</i>	<i>701,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	20 947,00	20 947,00	20 947,00
sociální pojištění	8,00%	1 676,00	1 676,00	1 676,00
zdravotní pojištění	4,50%	943,00	943,00	943,00
záloha na daň		975,00	1 201,00	701,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	17 353,00	17 127,00	17 627,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		500,00	1 000,00	1 500,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,88	5,84	8,51

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.3.4 Výpočet čisté mzdy v roce 2008 - 2020

Od roku 2008 do roku 2020 je základem daně superhrubá mzda, vypočítá se jako součet hrubé mzdy a sociálního a zdravotního pojištění odváděného zaměstnavatelem.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně, která činí 15 % a odečtena sleva na poplatníka a sleva daňového zvýhodnění na děti.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění zaměstnance, zálohy na daň z příjmu a přičtením bonusu daňového zvýhodnění na děti.

Tabulka 12 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2008

ROK	2008	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	22 592,00	22 592,00	22 592,00
sociální pojištění zaměstnavatel	26%	5 874,00	5 874,00	5 874,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 033,00	2 033,00	2 033,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>30 500,00</i>	<i>30 500,00</i>	<i>30 500,00</i>
záloha na daň	15%	4 575,00	4 575,00	4 575,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	890,00	890,00	890,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	890,00	890,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	890,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>890,00</i>	<i>1 780,00</i>	<i>2 670,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>165,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 615,00</i>	<i>725,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	22 592,00	22 592,00	22 592,00
sociální pojištění zaměstnanec	8,00%	1 807,00	1 807,00	1 807,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 017,00	1 017,00	1 017,00
záloha na daň		1 615,00	725,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	165,00
Čistá mzda	Kč	18 153,00	19 043,00	19 933,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		890,00	1 780,00	2 670,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,90	9,35	13,39

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 13 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2009

ROK	2009	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	23 353,00	23 353,00	23 353,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	5 838,00	5 838,00	5 838,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 102,00	2 102,00	2 102,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>31 300,00</i>	<i>31 300,00</i>	<i>31 300,00</i>
záloha na daň	15%	4 695,00	4 695,00	4 695,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	890,00	890,00	890,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	890,00	890,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	890,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>890,00</i>	<i>1 780,00</i>	<i>2 670,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>45,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 735,00</i>	<i>845,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	23 353,00	23 353,00	23 353,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 518,00	1 518,00	1 518,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 051,00	1 051,00	1 051,00
záloha na daň		1 735,00	845,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	45,00
Čistá mzda	Kč	19 049,00	19 939,00	20 829,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		890,00	1 780,00	2 670,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,67	8,93	12,82

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 14 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2010

ROK	2010	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	23 858,00	23 858,00	23 858,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	5 965,00	5 965,00	5 965,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 147,00	2 147,00	2 147,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>32 000,00</i>	<i>32 000,00</i>	<i>32 000,00</i>
záloha na daň	15%	4 800,00	4 800,00	4 800,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	967,00	967,00	967,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	967,00	967,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	967,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>967,00</i>	<i>1 934,00</i>	<i>2 901,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>171,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 763,00</i>	<i>796,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	23 858,00	23 858,00	23 858,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 551,00	1 551,00	1 551,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 074,00	1 074,00	1 074,00
záloha na daň		1 763,00	796,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	171,00
Čistá mzda	Kč	19 470,00	20 437,00	21 404,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		967,00	1 934,00	2 901,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,97	9,46	13,55

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 15 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2011

ROK	2011	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	24 452,00	24 452,00	24 452,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	6 113,00	6 113,00	6 113,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 201,00	2 201,00	2 201,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>32 800,00</i>	<i>32 800,00</i>	<i>32 800,00</i>
záloha na daň	15%	4 920,00	4 920,00	4 920,00
sleva na poplatníka		1 970,00	1 970,00	1 970,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	967,00	967,00	967,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	967,00	967,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	967,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>967,00</i>	<i>1 934,00</i>	<i>2 901,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 983,00</i>	<i>1 016,00</i>	<i>49,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	24 452,00	24 452,00	24 452,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 589,00	1 589,00	1 589,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 100,00	1 100,00	1 100,00
záloha na daň		1 983,00	1 016,00	49,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	19 780,00	20 747,00	21 714,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		967,00	1 934,00	2 901,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,89	9,32	13,36

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 16 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2012

ROK	2012	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	25 063,00	25 063,00	25 063,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	6 266,00	6 266,00	6 266,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 256,00	2 256,00	2 256,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>33 600,00</i>	<i>33 600,00</i>	<i>33 600,00</i>
záloha na daň	15%	5 040,00	5 040,00	5 040,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 117,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	1 117,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 117,00</i>	<i>2 234,00</i>	<i>3 351,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>381,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 853,00</i>	<i>736,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	25 063,00	25 063,00	25 063,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 629,00	1 629,00	1 629,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 128,00	1 128,00	1 128,00
záloha na daň		1 853,00	736,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	381,00
Čistá mzda	Kč	20 453,00	21 570,00	22 687,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 117,00	2 234,00	3 351,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	5,46	10,36	14,77

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 17 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2013

ROK	2013	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	25 031,00	25 031,00	25 031,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	6 258,00	6 258,00	6 258,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 253,00	2 253,00	2 253,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>33 600,00</i>	<i>33 600,00</i>	<i>33 600,00</i>
záloha na daň	15%	5 040,00	5 040,00	5 040,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 117,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	1 117,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 117,00</i>	<i>2 234,00</i>	<i>3 351,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>381,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>1 853,00</i>	<i>736,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	25 031,00	25 031,00	25 031,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 627,00	1 627,00	1 627,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 126,00	1 126,00	1 126,00
záloha na daň		1 853,00	736,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	381,00
Čistá mzda	Kč	20 425,00	21 542,00	22 659,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 117,00	2 234,00	3 351,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	5,47	10,37	14,79

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 18 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2014

ROK	2014	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	25 760,00	25 760,00	25 760,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	6 440,00	6 440,00	6 440,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 318,00	2 318,00	2 318,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>34 600,00</i>	<i>34 600,00</i>	<i>34 600,00</i>
záloha na daň	15%	5 190,00	5 190,00	5 190,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 117,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	1 117,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 117,00</i>	<i>2 234,00</i>	<i>3 351,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>231,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>2 003,00</i>	<i>886,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	25 760,00	25 760,00	25 760,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 674,00	1 674,00	1 674,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 159,00	1 159,00	1 159,00
záloha na daň		2 003,00	886,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	231,00
Čistá mzda	Kč	20 924,00	22 041,00	23 158,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 117,00	2 234,00	3 351,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	5,34	10,14	14,47

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 19 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2015

ROK	2015	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	26 582,00	26 582,00	26 582,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	6 646,00	6 646,00	6 646,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 392,00	2 392,00	2 392,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>35 700,00</i>	<i>35 700,00</i>	<i>35 700,00</i>
záloha na daň	15%	5 355,00	5 355,00	5 355,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 117,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 317,00	1 317,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	1 417,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 117,00</i>	<i>2 434,00</i>	<i>3 851,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>566,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>2 168,00</i>	<i>851,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	26 582,00	26 582,00	26 582,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 728,00	1 728,00	1 728,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 196,00	1 196,00	1 196,00
záloha na daň		2 168,00	851,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	566,00
Čistá mzda	Kč	21 490,00	22 807,00	24 224,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 117,00	2 434,00	3 851,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	5,20	10,67	15,90

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 20 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2016

ROK	2016	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	27 756,00	27 756,00	27 756,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	6 939,00	6 939,00	6 939,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 498,00	2 498,00	2 498,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>37 200,00</i>	<i>37 200,00</i>	<i>37 200,00</i>
záloha na daň	15%	5 580,00	5 580,00	5 580,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 117,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 417,00	1 417,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	1 717,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 117,00</i>	<i>2 534,00</i>	<i>4 251,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>741,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>2 393,00</i>	<i>976,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	27 756,00	27 756,00	27 756,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 804,00	1 804,00	1 804,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 249,00	1 249,00	1 249,00
záloha na daň		2 393,00	976,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	741,00
Čistá mzda	Kč	22 310,00	23 727,00	25 444,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 117,00	2 534,00	4 251,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	5,01	10,68	16,71

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 21 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2017

ROK	2017	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	29 626,00	29 626,00	29 626,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	7 407,00	7 407,00	7 407,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 666,00	2 666,00	2 666,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>39 700,00</i>	<i>39 700,00</i>	<i>39 700,00</i>
záloha na daň	15%	5 955,00	5 955,00	5 955,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 117,00	1 117,00	1 117,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 617,00	1 617,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	2 017,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 117,00</i>	<i>2 734,00</i>	<i>4 751,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>866,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>2 768,00</i>	<i>1 151,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	29 626,00	29 626,00	29 626,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	1 926,00	1 926,00	1 926,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 333,00	1 333,00	1 333,00
záloha na daň		2 768,00	1 151,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	866,00
Čistá mzda	Kč	23 599,00	25 216,00	27 233,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 117,00	2 734,00	4 751,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,73	10,84	17,45

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 22 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2018

ROK	2018	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	32 043,00	32 043,00	32 043,00
sociální pojištění zaměstnavatel	25%	8 011,00	8 011,00	8 011,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	2 884,00	2 884,00	2 884,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>43 000,00</i>	<i>43 000,00</i>	<i>43 000,00</i>
záloha na daň	15%	6 450,00	6 450,00	6 450,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 267,00	1 267,00	1 267,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 617,00	1 617,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	2 017,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 267,00</i>	<i>2 884,00</i>	<i>4 901,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>521,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>3 113,00</i>	<i>1 496,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	32 043,00	32 043,00	32 043,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	2 083,00	2 083,00	2 083,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 442,00	1 442,00	1 442,00
záloha na daň		3 113,00	1 496,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	521,00
Čistá mzda	Kč	25 405,00	27 022,00	29 039,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 267,00	2 884,00	4 901,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,99	10,67	16,88

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 23 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2019

ROK	2019	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	34 572,00	34 572,00	34 572,00
sociální pojištění zaměstnavatel	24,80%	8 574,00	8 574,00	8 574,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	3 111,00	3 111,00	3 111,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>46 300,00</i>	<i>46 300,00</i>	<i>46 300,00</i>
záloha na daň	15%	6 945,00	6 945,00	6 945,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 267,00	1 267,00	1 267,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 617,00	1 617,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	2 017,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 267,00</i>	<i>2 884,00</i>	<i>4 901,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>26,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>3 608,00</i>	<i>1 991,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	34 572,00	34 572,00	34 572,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	2 247,00	2 247,00	2 247,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 556,00	1 556,00	1 556,00
záloha na daň		3 608,00	1 991,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	26,00
Čistá mzda	Kč	27 161,00	28 778,00	30 795,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 267,00	2 884,00	4 901,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,66	10,02	15,91

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 24 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2020

ROK	2020	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	36 176,00	36 176,00	36 176,00
sociální pojištění zaměstnavatel	24,80%	8 972,00	8 972,00	8 972,00
zdravotní pojištění zaměstnavatel	9%	3 256,00	3 256,00	3 256,00
<i>základ daně zaokrouhlený - superhrubá mzda</i>		<i>48 500,00</i>	<i>48 500,00</i>	<i>48 500,00</i>
záloha na daň	15%	7 275,00	7 275,00	7 275,00
sleva na poplatníka		2 070,00	2 070,00	2 070,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 267,00	1 267,00	1 267,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 617,00	1 617,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	2 017,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 267,00</i>	<i>2 884,00</i>	<i>4 901,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>3 938,00</i>	<i>2 321,00</i>	<i>304,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	36 176,00	36 176,00	36 176,00
sociální pojištění zaměstnanec	6,50%	2 351,00	2 351,00	2 351,00
zdravotní pojištění zaměstnanec	4,50%	1 628,00	1 628,00	1 628,00
záloha na daň		3 938,00	2 321,00	304,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	0,00
Čistá mzda	Kč	28 259,00	29 876,00	31 893,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 267,00	2 884,00	4 901,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,48	9,65	15,37

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.3.5 Výpočet čisté mzdy v roce 2021 - 2022

S platností od roku 2021 byla pro výpočet základu daně zrušena superhrubá mzda. Základem daně je hrubá mzda zaokrouhlená na stokoruny nahoru.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně, která činí 15 % a odečtena sleva na poplatníka a sleva daňového zvýhodnění na děti.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění zaměstnance, zálohy na daň z příjmu a přičtením bonusu daňového zvýhodnění na děti.

Tabulka 25 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2021

ROK	2021	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	37 893,00	37 893,00	37 893,00
základ daně zaokrouhlený		37 900,00	37 900,00	37 900,00
záloha na daň	15%	5 685,00	5 685,00	5 685,00
sleva na poplatníka		2 320,00	2 320,00	2 320,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 267,00	1 267,00	1 267,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 617,00	1 617,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	2 017,00
daňové zvýhodnění - sleva		1 267,00	2 884,00	4 901,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	1 536,00
konečná záloha na daň		2 098,00	481,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	37 893,00	37 893,00	37 893,00
sociální pojištění	6,50%	2 463,00	2 463,00	2 463,00
zdravotní pojištění	4,50%	1 705,00	1 705,00	1 705,00
záloha na daň		2 098,00	481,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	1 536,00
Čistá mzda	Kč	31 627,00	33 244,00	35 261,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 267,00	2 884,00	4 901,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,01	8,68	13,90

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 26 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2022

ROK	2022	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	40 341,00	40 341,00	40 341,00
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		<i>40 400,00</i>	<i>40 400,00</i>	<i>40 400,00</i>
záloha na daň	15%	6 060,00	6 060,00	6 060,00
sleva na poplatníka		2 570,00	2 570,00	2 570,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 267,00	1 267,00	1 267,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 860,00	1 860,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	2 320,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		<i>1 267,00</i>	<i>3 127,00</i>	<i>5 447,00</i>
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>1 957,00</i>
<i>konečná záloha na daň</i>		<i>2 223,00</i>	<i>363,00</i>	<i>0,00</i>
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	40 341,00	40 341,00	40 341,00
sociální pojištění	6,50%	2 622,00	2 622,00	2 622,00
zdravotní pojištění	4,50%	1 815,00	1 815,00	1 815,00
záloha na daň		2 223,00	363,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	1 957,00
Čistá mzda	Kč	33 681,00	35 541,00	37 861,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 267,00	3 127,00	5 447,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	3,76	8,80	14,39

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.4 Průměrná mzda v SR – vývoj od roku 2000

Údaje o historii a vývoji průměrné mzdy zaměstnance v SR jsou získané ze čtvrtletního statistického výkaznictví – bez podnikatelských příjmů, včetně platů ozbrojených složek a profesionálních vojáků. Údaje jsou upraveny o statistický odhad nevidované mzdy. Zdrojem údajů je Statistický úřad Slovenské republiky.⁴⁷

Tabulka 27 Průměrná hrubá mzda v SR

Období	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
v SVK za měsíc	11 430,00	12 365,00	13 511,00	14 365,00	15 825,00	17 274,00	18 761,00	20 146,00	21 782,00	0,00	0,00
v EUR za měsíc	379,41	410,44	448,48	476,83	525,29	573,39	622,75	668,72	723,03	744,00	769,00

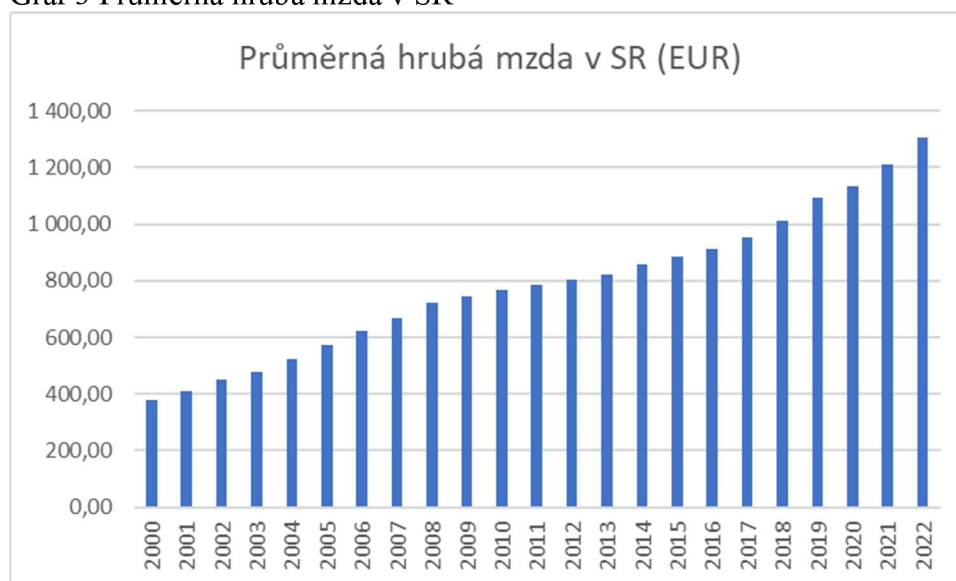
Období	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
v EUR za měsíc	786,00	805,00	824,00	858,00	883,00	912,00	954,00	1 013,00	1 092,00	1 133,00	1 211,00	1 304,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁸

⁴⁷ opytajsautovnika.sk, Web: História a vývoj priemernej mzdy od roku 1993 po súčasnosť

⁴⁸ opytajsautovnika.sk - História a vývoj priemernej mzdy od roku 1993 po súčasnosť

Graf 3 Průměrná hrubá mzda v SR

Zdroj: Vlastní zpracování dle ⁴⁹

4.5 Daňové zvýhodnění v SR – vývoj od roku 2000

Do roku 2003 platil zákon o daních z příjmů 366/1999 Z. z. Od 1.1.2004 se již neuplatňuje daňové zvýhodnění na dítě, ale daňový bonus.

Daňový bonus na dítě je v letech 2019 až 2021 uplatňován ve dvou úrovních – do šesti let věku a od šesti let věku. Od roku 2022 má úrovně tři – do šesti let věku, nad šest let věku do patnácti let věku a nad patnáct let věku dítěte – viz Tabulka 28 a Graf 4.⁵⁰

Tabulka 28 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v SR

Období	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Daňové zvýhodnění na dítě (EUR)	4,00	4,00	5,00	5,00	13,28	13,83	17,92	18,42	19,32	20,00

Období	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Daňové zvýhodnění na dítě (EUR)	20,02	20,51	21,03	21,41	21,41	21,41	21,41	21,41	21,56

Období	2019	2020	2021	2022
Daňové zvýhodnění na dítě do 6let (EUR)	44,34	45,44	46,44	47,14
Daňové zvýhodnění na dítě nad 6 let do 15let (EUR)	22,17	22,72	23,22	43,60
Daňové zvýhodnění na dítě nad 15 let (EUR)	22,17	22,72	23,22	23,57

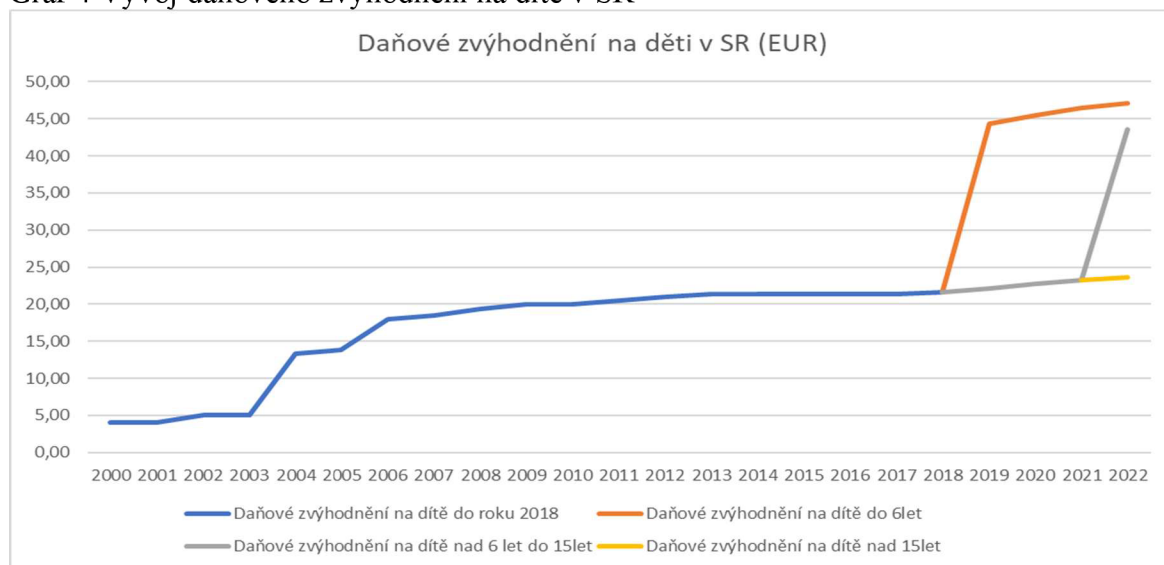
Zdroj: Vlastní zpracování dle⁵¹

⁴⁹ opytajsuctovnika.sk - História a vývoj priemernej mzdy od roku 1993 po súčasnosť

⁵⁰ Sumy v tabulce jsou uvedené v eurech. Euro se stalo zákonným platidlem na Slovensku od 1.1.2009, při kurzu 1 euro = 30,126 Sk

⁵¹ Relia.sk, Web: Výška prídavkov na deti a daňového bonusu v rokoch 2004 - 2022

Graf 4 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v SR

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.6 Modelové příklady výpočtu čistých mezd v SR 2000 – 2022

Modelové příklady výpočtu čistých mezd pro tři zaměstnance, kteří podepsali Prohlášení poplatníka. První zaměstnanec má 1 dítě, druhý 2 děti ve věku do 6let a třetí zaměstnanec tři děti ve věku do 6let. Pro výpočet byly použity průměrné hrubé měsíční mzdy daného roku uvedené v Tabulce 25.

4.6.1 Výpočet čisté mzdy v roce 2000-2003

V letech 2000 – 2003 platil na Slovensku zákon o dani z příjmů 366/1999 Z. z. Čistá mzda byla počítána ve slovenských korunách. Nezdanitelná část na poplatníka a na dítě byla stanovena zákonem 366/1999 Z.z. ve znění pozdějších předpisů. Základ daně se vypočítal jako rozdíl mezi hrubou mzdou, sociálním a zdravotním pojištěním a odečtením základních nezdanitelných částek na poplatníka a dítě.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce. V letech 2000 – 2003 platila progresivní sazba daně.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění a zálohy na daň z příjmů.

Tabulka 29 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2000

ROK	2000	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	11 430,00	11 430,00	11 430,00
zdravotní pojištění	3,70%	422,90	422,90	422,90
sociální pojištění	7,30%	834,40	834,40	834,40
<i>dílčí základ daně</i>		<i>10 172,70</i>	<i>10 172,70</i>	<i>10 172,70</i>
nezdanitelná část		3 230,00	3 230,00	3 230,00
nezdanitelná část na děti	1.	950,00	950,00	950,00
nezdanitelná část na děti	2.	0,00	950,00	950,00
nezdanitelná část na děti	3.	0,00	0,00	950,00
<i>základ daně</i>		<i>5 900,00</i>	<i>5 000,00</i>	<i>4 000,00</i>
záloha na daň - základ do 90 000,- za rok	12%	708,00	600,00	480,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	11 430,00	11 430,00	11 430,00
zdravotní pojištění	3,70%	422,90	422,90	422,90
sociální pojištění	7,30%	834,40	834,40	834,40
záloha na daň	12%	708,00	600,00	480,00
Čistá mzda	Ks	9 464,70	9 572,70	9 692,70
Daňové zvýhodnění na děti celkem		114,00	228,00	342,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	1,00	1,99	3,53

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 30 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2001

ROK	2001	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	12 365,00	12 365,00	12 365,00
zdravotní pojištění	3,70%	457,50	457,50	457,50
sociální pojištění	7,80%	964,50	964,50	964,50
<i>dílčí základ daně</i>		<i>10 943,00</i>	<i>10 943,00</i>	<i>10 943,00</i>
nezdanitelná část		3 230,00	3 230,00	3 230,00
nezdanitelná část na děti	1.	950,00	950,00	950,00
nezdanitelná část na děti	2.	0,00	950,00	950,00
nezdanitelná část na děti	3.	0,00	0,00	950,00
<i>základ daně</i>		<i>6 700,00</i>	<i>5 800,00</i>	<i>4 800,00</i>
záloha na daň - základ do 90 000,- za rok	12%	804,00	696,00	576,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	12 365,00	12 365,00	12 365,00
zdravotní pojištění	3,70%	457,50	457,50	457,50
sociální pojištění	7,80%	964,50	964,50	964,50
záloha na daň	12%	804,00	696,00	576,00
Čistá mzda	Ks	10 139,00	10 247,00	10 367,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		114,00	228,00	342,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	0,92	1,84	3,30

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 31 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2002

ROK	2002	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	13 511,00	13 511,00	13 511,00
zdravotní pojištění	3,70%	499,90	499,90	499,90
sociální pojištění	7,80%	1 053,90	1 053,90	1 053,90
<i>dílčí základ daně</i>		<i>11 957,20</i>	<i>11 957,20</i>	<i>11 957,20</i>
nezdaniitelná část		3 230,00	3 230,00	3 230,00
nezdaniitelná část na děti	1.	1 400,00	1 400,00	1 400,00
nezdaniitelná část na děti	2.	0,00	1 400,00	1 400,00
nezdaniitelná část na děti	3.	0,00	0,00	1 400,00
<i>základ daně</i>		<i>7 300,00</i>	<i>5 900,00</i>	<i>4 500,00</i>
záloha na daň - základ do 90 000,- za rok	10%	730,00	590,00	450,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	13 511,00	13 511,00	13 511,00
zdravotní pojištění	3,70%	499,90	499,90	499,90
sociální pojištění	7,80%	1 053,90	1 053,90	1 053,90
záloha na daň	10%	730,00	590,00	450,00
Čistá mzda	Ks	11 227,20	11 367,20	11 507,20
Daňové zvýhodnění na děti celkem		140,00	280,00	420,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	1,04	2,07	3,65

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 32 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2003

ROK	2003	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	14 365,00	14 365,00	14 365,00
zdravotní pojištění	3,70%	531,50	531,50	531,50
sociální pojištění	7,80%	1 120,50	1 120,50	1 120,50
<i>dílčí základ daně</i>		<i>12 713,00</i>	<i>12 713,00</i>	<i>12 713,00</i>
nezdaniitelná část		3 230,00	3 230,00	3 230,00
nezdaniitelná část na děti	1.	1 400,00	1 400,00	1 400,00
nezdaniitelná část na děti	2.	0,00	1 400,00	1 400,00
nezdaniitelná část na děti	3.	0,00	0,00	1 400,00
<i>základ daně</i>		<i>8 000,00</i>	<i>6 600,00</i>	<i>5 200,00</i>
záloha na daň - základ do 90 000,- za rok	10%	0,00	660,00	520,00
záloha na daň - základ nad 90 000 Sk a do 180 000 Sk		750,00	0,00	0,00
za rok - 9000 Sk + 20 % z suny nad 90 000 Sk		100,00	0,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	14 365,00	14 365,00	14 365,00
zdravotní pojištění	3,70%	531,50	531,50	531,50
sociální pojištění	7,80%	1 120,50	1 120,50	1 120,50
záloha na daň	10%	850,00	660,00	520,00
Čistá mzda	Ks	11 863,00	12 053,00	12 193,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		140,00	280,00	420,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	0,97	1,95	3,44

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.6.2 Výpočet čisté mzdy v roce 2004-2008

Čistá mzda v letech 2004 – 2008 byla počítána ve slovenských korunách. Nezdanitelná část na poplatníka za měsíc se určila jako 1/12-tina z 19,2-násobku sumy životního minima platného k 1.1. příslušného roku. Základ daně se vypočítal jako rozdíl mezi hrubou mzdou, sociálním a zdravotním pojištěním a odečtením základních nezdanitelných částek na poplatníka.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění a zálohy na daň z příjmů, která se sníží o výši daňového bonusu na děti.

Tabulka 33 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2004

ROK	2004	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	15 825,00	15 825,00	15 825,00
zdravotní pojištění	4,00%	633,00	633,00	633,00
sociální pojištění	9,40%	1 487,60	1 487,60	1 487,60
<i>dílčí základ daně</i>		<i>13 704,40</i>	<i>13 704,40</i>	<i>13 704,40</i>
nezdanitelná část		6 736,00	6 736,00	6 736,00
<i>základ daně</i>		<i>6 968,40</i>	<i>6 968,40</i>	<i>6 968,40</i>
záloha na daň	19%	1 324,00	1 324,00	1 324,00
daňový bonus na děti	1.	400,00	400,00	400,00
daňový bonus na děti	2.	0,00	400,00	400,00
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	400,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	15 825,00	15 825,00	15 825,00
zdravotní pojištění	4,00%	633,00	633,00	633,00
sociální pojištění	9,40%	1 487,60	1 487,60	1 487,60
záloha na daň	19%	1 324,00	1 324,00	1 324,00
daňový bonus		400,00	800,00	1 200,00
Čistá mzda	Ks	12 780,40	13 180,40	13 580,40
Daňové zvýhodnění na děti celkem		400,00	800,00	1 200,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,53	5,06	8,84

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 34 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2005

ROK	2005	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	17 274,00	17 274,00	17 274,00
zdravotní pojištění	4,00%	691,00	691,00	691,00
sociální pojištění	9,40%	1 623,80	1 623,80	1 623,80
<i>dílčí základ daně</i>		<i>14 959,20</i>	<i>14 959,20</i>	<i>14 959,20</i>
nezdanitelná část		7 328,00	7 328,00	7 328,00
<i>základ daně</i>		<i>7 631,20</i>	<i>7 631,20</i>	<i>7 631,20</i>
záloha na daň	19%	1 449,93	1 449,93	1 449,93
daňový bonus na děti	1.	417,00	417,00	417,00
daňový bonus na děti	2.	0,00	417,00	417,00
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	417,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	17 274,00	17 274,00	17 274,00
zdravotní pojištění	4,00%	691,00	691,00	691,00
sociální pojištění	9,40%	1 623,80	1 623,80	1 623,80
záloha na daň	19%	1 449,93	1 449,93	1 449,93
daňový bonus		417,00	834,00	1 251,00
Čistá mzda	Ks	13 926,27	14 343,27	14 760,27
Daňové zvýhodnění na děti celkem		417,00	834,00	1 251,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,41	4,83	8,48

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 35 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2006

ROK	2006	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	18 761,00	18 761,00	18 761,00
zdravotní pojištění	4,00%	750,40	750,40	750,40
sociální pojištění	9,40%	1 763,50	1 763,50	1 763,50
<i>dílčí základ daně</i>		<i>16 247,10</i>	<i>16 247,10</i>	<i>16 247,10</i>
nezdanitelná část		7 568,00	7 568,00	7 568,00
<i>základ daně</i>		<i>8 679,10</i>	<i>8 679,10</i>	<i>8 679,10</i>
záloha na daň	19%	1 649,03	1 649,03	1 649,03
daňový bonus na děti	1.	540,00	540,00	540,00
daňový bonus na děti	2.	0,00	540,00	540,00
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	540,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	18 761,00	18 761,00	18 761,00
zdravotní pojištění	4,00%	750,40	750,40	750,40
sociální pojištění	9,40%	1 763,50	1 763,50	1 763,50
záloha na daň	19%	1 649,03	1 649,03	1 649,03
daňový bonus		540,00	1 080,00	1 620,00
Čistá mzda	Ks	15 138,07	15 678,07	16 218,07
Daňové zvýhodnění na děti celkem		540,00	1 080,00	1 620,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,88	5,76	9,99

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 36 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2007

ROK	2007	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	20 146,00	20 146,00	20 146,00
zdravotní pojištění	4,00%	805,80	805,80	805,80
sociální pojištění	9,40%	1 893,70	1 893,70	1 893,70
<i>dílčí základ daně</i>		<i>17 446,50</i>	<i>17 446,50</i>	<i>17 446,50</i>
nezdanitelná část		7 968,00	7 968,00	7 968,00
<i>základ daně</i>		<i>9 478,50</i>	<i>9 478,50</i>	<i>9 478,50</i>
záloha na daň	19%	1 800,92	1 800,92	1 800,92
daňový bonus na děti	1.	555,00	555,00	555,00
daňový bonus na děti	2.	0,00	555,00	555,00
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	555,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	20 146,00	20 146,00	20 146,00
zdravotní pojištění	4,00%	805,80	805,80	805,80
sociální pojištění	9,40%	1 893,70	1 893,70	1 893,70
záloha na daň	19%	1 800,92	1 800,92	1 800,92
daňový bonus		555,00	1 110,00	1 665,00
Čistá mzda	Ks	16 200,58	16 755,58	17 310,58
Daňové zvýhodnění na děti celkem		555,00	1 110,00	1 665,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,75	5,51	9,62

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 37 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2008

ROK	2008	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Ks	21 782,00	21 782,00	21 782,00
zdravotní pojištění	4,00%	871,30	871,30	871,30
sociální pojištění	9,40%	2 047,50	2 047,50	2 047,50
<i>dílčí základ daně</i>		<i>18 863,20</i>	<i>18 863,20</i>	<i>18 863,20</i>
nezdanitelná část		8 208,00	8 208,00	8 208,00
<i>základ daně</i>		<i>10 655,20</i>	<i>10 655,20</i>	<i>10 655,20</i>
záloha na daň	19%	2 024,49	2 024,49	2 024,49
daňový bonus na děti	1.	582,00	582,00	582,00
daňový bonus na děti	2.	0,00	582,00	582,00
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	582,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Ks	21 782,00	21 782,00	21 782,00
zdravotní pojištění	4,00%	871,30	871,30	871,30
sociální pojištění	9,40%	2 047,50	2 047,50	2 047,50
záloha na daň	19%	2 024,49	2 024,49	2 024,49
daňový bonus		582,00	1 164,00	1 746,00
Čistá mzda	Ks	17 420,71	18 002,71	18 584,71
Daňové zvýhodnění na děti celkem		582,00	1 164,00	1 746,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,67	5,34	9,39

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.6.3 Výpočet čisté mzdy v roce 2009-2010

Od roku 2009 je slovenskou měnou EUR. Nezdanitelná část na poplatníka za měsíc se určila jako 1/12-tina z 22,5-násobku sumy životního minima platného k 1.1. 2009, což byla suma 178,92 EUR. Základ daně se vypočítá jako rozdíl mezi hrubou mzdou, sociálním a zdravotním pojištěním a odečtením základních nezdanitelných částek na poplatníka.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění a zálohy na daň z příjmů, která se sníží o výši daňového bonusu na dítě.

Tabulka 38 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2009

ROK	2009	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	744,00	744,00	744,00
zdravotní pojištění	4,00%	29,80	29,80	29,80
sociální pojištění	9,40%	69,90	69,90	69,90
<i>dílčí základ daně</i>		<i>644,30</i>	<i>644,30</i>	<i>644,30</i>
nezdanitelná část		335,48	335,48	335,48
<i>základ daně</i>		<i>308,82</i>	<i>308,82</i>	<i>308,82</i>
záloha na daň	19%	58,68	58,68	58,68
daňový bonus na děti	1.	20,00	20,00	20,00
daňový bonus na děti	2.	0,00	20,00	20,00
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	20,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	744,00	744,00	744,00
zdravotní pojištění	4,00%	29,80	29,80	29,80
sociální pojištění	9,40%	69,90	69,90	69,90
záloha na daň	19%	58,68	58,68	58,68
daňový bonus		20,00	40,00	60,00
Čistá mzda	EUR	605,62	625,62	645,62
Daňové zvýhodnění na děti celkem		20,00	40,00	60,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,69	5,38	9,29

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 39 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2010

ROK	2010	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	769,00	769,00	769,00
zdravotní pojištění	4,00%	30,80	30,80	30,80
sociální pojištění	9,40%	72,30	72,30	72,30
<i>dílčí základ daně</i>		<i>665,90</i>	<i>665,90</i>	<i>665,90</i>
nezdanitelná část		335,48	335,48	335,48
<i>základ daně</i>		<i>330,42</i>	<i>330,42</i>	<i>330,42</i>
záloha na daň	19%	62,78	62,78	62,78
daňový bonus na děti	1.	20,02	20,02	20,02
daňový bonus na děti	2.	0,00	20,02	20,02
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	20,02
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	769,00	769,00	769,00
zdravotní pojištění	4,00%	30,80	30,80	30,80
sociální pojištění	9,40%	72,30	72,30	72,30
záloha na daň	19%	62,78	62,78	62,78
daňový bonus		20,02	40,04	60,06
Čistá mzda	EUR	623,14	643,16	663,18
Daňové zvýhodnění na děti celkem		20,02	40,04	60,06
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,60	5,21	9,06

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.6.4 Výpočet čisté mzdy v roce 2011-2019

Nezdanitelná část na poplatníka za měsíc se určila jako 1/12-tina z 19,2-násobku sumy životního minima platného k 1. 1. příslušného roku. Základ daně se vypočítá jako rozdíl mezi hrubou mzdou, sociálním a zdravotním pojištěním a odečtením základních nezdanitelných částek na poplatníka.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění a zálohy na daň z příjmů, která se sníží o výši daňového bonusu na dítě.

Od 1.4.2019 se daňový bonus na dítě do 6 let věku zvýšil na dvojnásobek základního daňového bonusu.

Tabulka 40 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2011

ROK	2011	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	786,00	786,00	786,00
zdravotní pojištění	4,00%	31,40	31,40	31,40
sociální pojištění	9,40%	73,90	73,90	73,90
<i>dílčí základ daně</i>		<i>680,70</i>	<i>680,70</i>	<i>680,70</i>
nezdanitelná část		296,61	296,61	296,61
<i>základ daně</i>		<i>384,09</i>	<i>384,09</i>	<i>384,09</i>
záloha na daň	19%	72,98	72,98	72,98
daňový bonus na děti	1.	20,51	20,51	20,51
daňový bonus na děti	2.	0,00	20,51	20,51
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	20,51
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	786,00	786,00	786,00
zdravotní pojištění	4,00%	31,40	31,40	31,40
sociální pojištění	9,40%	73,90	73,90	73,90
záloha na daň	19%	72,98	72,98	72,98
daňový bonus		20,51	41,02	61,53
Čistá mzda	EUR	628,23	648,74	669,25
Daňové zvýhodnění na děti celkem		20,51	41,02	61,53
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,61	5,22	9,19

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 41 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2012

ROK	2012	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	805,00	805,00	805,00
zdravotní pojištění	4,00%	32,20	32,20	32,20
sociální pojištění	9,40%	75,70	75,70	75,70
<i>dílčí základ daně</i>		<i>697,10</i>	<i>697,10</i>	<i>697,10</i>
nezdanitelná část		303,73	303,73	303,73
<i>základ daně</i>		<i>393,37</i>	<i>393,37</i>	<i>393,37</i>
záloha na daň	19%	74,74	74,74	74,74
daňový bonus na děti	1.	21,03	21,03	21,03
daňový bonus na děti	2.	0,00	21,03	21,03
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	21,03
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	805,00	805,00	805,00
zdravotní pojištění	4,00%	32,20	32,20	32,20
sociální pojištění	9,40%	75,70	75,70	75,70
záloha na daň	19%	74,74	74,74	74,74
daňový bonus		21,03	42,06	63,09
Čistá mzda	EUR	643,39	664,42	685,45
Daňové zvýhodnění na děti celkem		21,03	42,06	63,09
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,61	5,22	9,20

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 42 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2013

ROK	2013	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	824,00	824,00	824,00
zdravotní pojištění	4,00%	33,00	33,00	33,00
sociální pojištění	9,40%	77,50	77,50	77,50
<i>dílčí základ daně</i>		<i>713,50</i>	<i>713,50</i>	<i>713,50</i>
nezdanitelná část		311,32	311,32	311,32
<i>základ daně</i>		<i>402,18</i>	<i>402,18</i>	<i>402,18</i>
záloha na daň	19%	76,41	76,41	76,41
daňový bonus na děti	1.	21,41	21,41	21,41
daňový bonus na děti	2.	0,00	21,41	21,41
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	21,41
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	824,00	824,00	824,00
zdravotní pojištění	4,00%	33,00	33,00	33,00
sociální pojištění	9,40%	77,50	77,50	77,50
záloha na daň	19%	76,41	76,41	76,41
daňový bonus		21,41	42,82	64,23
Čistá mzda	EUR	658,50	679,91	701,32
Daňové zvýhodnění na děti celkem		21,41	42,82	64,23
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,60	5,20	9,16

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 43 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2014

ROK	2014	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	858,00	858,00	858,00
zdravotní pojištění	4,00%	34,30	34,30	34,30
sociální pojištění	9,40%	80,70	80,70	80,70
<i>dílčí základ daně</i>		<i>743,00</i>	<i>743,00</i>	<i>743,00</i>
nezdanitelná část		316,94	316,94	316,94
<i>základ daně</i>		<i>426,06</i>	<i>426,06</i>	<i>426,06</i>
záloha na daň	19%	80,95	80,95	80,95
daňový bonus na děti	1.	21,41	21,41	21,41
daňový bonus na děti	2.	0,00	21,41	21,41
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	21,41
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	858,00	858,00	858,00
zdravotní pojištění	4,00%	34,30	34,30	34,30
sociální pojištění	9,40%	80,70	80,70	80,70
záloha na daň	19%	80,95	80,95	80,95
daňový bonus		21,41	42,82	64,23
Čistá mzda	EUR	683,46	704,87	726,28
Daňové zvýhodnění na děti celkem		21,41	42,82	64,23
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,50	4,99	8,84

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 44 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2015

ROK	2015	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	883,00	883,00	883,00
zdravotní pojištění	4,00%	35,30	35,32	35,32
sociální pojištění	9,40%	83,00	83,00	83,00
<i>dílčí základ daně</i>		764,70	764,68	764,68
nezdanitelná část		316,94	316,94	316,94
<i>základ daně</i>		447,76	447,74	447,74
záloha na daň	19%	85,07	85,07	85,07
daňový bonus na děti	1.	21,41	21,41	21,41
daňový bonus na děti	2.	0,00	21,41	21,41
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	21,41
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	883,00	883,00	883,00
zdravotní pojištění	4,00%	35,32	35,32	35,32
sociální pojištění	9,40%	83,00	83,00	83,00
záloha na daň	19%	85,07	85,07	85,07
daňový bonus		21,41	42,82	64,23
Čistá mzda	EUR	701,02	722,43	743,84
Daňové zvýhodnění na děti celkem		21,41	42,82	64,23
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,42	4,85	8,63

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 45 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2016

ROK	2016	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	912,00	912,00	912,00
zdravotní pojištění	4,00%	36,50	36,50	36,50
sociální pojištění	9,40%	85,70	85,70	85,70
<i>dílčí základ daně</i>		789,80	789,80	789,80
nezdanitelná část		316,94	316,94	316,94
<i>základ daně</i>		472,86	472,86	472,86
záloha na daň	19%	89,84	89,84	89,84
daňový bonus na děti	1.	21,41	21,41	21,41
daňový bonus na děti	2.	0,00	21,41	21,41
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	21,41
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	912,00	912,00	912,00
zdravotní pojištění	4,00%	36,50	36,50	36,50
sociální pojištění	9,40%	85,70	85,70	85,70
záloha na daň	19%	89,84	89,84	89,84
daňový bonus		21,41	42,82	64,23
Čistá mzda	EUR	721,37	742,78	764,19
Daňové zvýhodnění na děti celkem		21,41	42,82	64,23
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,35	4,70	8,40

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 46 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2017

ROK	2017	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	954,00	954,00	954,00
zdravotní pojištění	4,00%	38,20	38,16	38,16
sociální pojištění	9,40%	89,70	89,68	89,68
<i>dílčí základ daně</i>		826,10	826,16	826,16
nezdanitelná část		316,94	316,94	316,94
<i>základ daně</i>		509,16	509,22	509,22
záloha na daň	19%	96,74	96,75	96,75
daňový bonus na děti	1.	21,41	21,41	21,41
daňový bonus na děti	2.	0,00	21,41	21,41
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	21,41
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	954,00	954,00	954,00
zdravotní pojištění	4,00%	38,16	38,16	38,16
sociální pojištění	9,40%	89,68	89,68	89,68
záloha na daň	19%	96,75	96,75	96,75
daňový bonus		21,41	42,82	64,23
Čistá mzda	EUR	750,82	772,23	793,64
Daňové zvýhodnění na děti celkem		21,41	42,82	64,23
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,24	4,49	8,09

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 47 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2018

ROK	2018	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	1 013,00	1 013,00	1 013,00
zdravotní pojištění	4,00%	40,50	40,52	40,52
sociální pojištění	9,40%	95,20	95,22	95,22
<i>dílčí základ daně</i>		877,30	877,26	877,26
nezdanitelná část		319,17	319,17	319,17
<i>základ daně</i>		558,13	558,09	558,09
záloha na daň	19%	106,04	106,04	106,04
daňový bonus na děti	1.	21,56	21,56	21,56
daňový bonus na děti	2.	0,00	21,56	21,56
daňový bonus na děti	3.	0,00	0,00	21,56
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	1 013,00	1 013,00	1 013,00
zdravotní pojištění	4,00%	40,52	40,52	40,52
sociální pojištění	9,40%	95,22	95,22	95,22
záloha na daň	19%	106,04	106,04	106,04
daňový bonus		21,56	43,12	64,68
Čistá mzda	EUR	792,78	814,34	835,90
Daňové zvýhodnění na děti celkem		21,56	43,12	64,68
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	2,13	4,26	7,74

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 48 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2019

ROK	2019	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	1 092,00	1 092,00	1 092,00
zdravotní pojištění	4,00%	43,68	43,68	43,68
sociální pojištění	9,40%	102,65	102,65	102,65
<i>dílčí základ daně</i>		<i>945,67</i>	<i>945,67</i>	<i>945,67</i>
nezdanitelná část		328,11	328,11	328,11
<i>základ daně</i>		<i>617,56</i>	<i>617,56</i>	<i>617,56</i>
záloha na daň	19%	117,34	117,34	117,34
daňový bonus - dítě do 6 let	1.	44,34	44,34	44,34
daňový bonus - dítě do 6 let	2.	0,00	44,34	44,34
daňový bonus - dítě do 6 let	3.	0,00	0,00	44,34
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	1 092,00	1 092,00	1 092,00
zdravotní pojištění	4,00%	43,68	43,68	43,68
sociální pojištění	9,40%	102,65	102,65	102,65
záloha na daň	19,00%	117,34	117,34	117,34
daňový bonus		44,34	88,68	133,02
Čistá mzda	EUR	872,67	917,01	961,35
Daňové zvýhodnění na děti celkem		44,34	88,68	133,02
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	5,08	9,67	13,84

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

4.6.5 Výpočet čisté mzdy v roce 2020-2022

Nezdanitelná část na poplatníka za měsíc se určila jako 1/12-tina z 19,2-násobku sumy životního minima platného k 1. 1. příslušného roku. Základ daně se vypočítá jako rozdíl mezi hrubou mzdou, sociálním a zdravotním pojištěním a odečtením základních nezdanitelných částek na poplatníka.

Pro zjištění zálohy na daň je základ daně vynásoben sazbou daně platnou v daném roce.

Čistá mzda pak vychází z rozdílu hrubé mzdy, sociálního a zdravotního pojištění a zálohy na daň z příjmů, která se sníží o výši daňového bonusu na dítě.

Daňový bonus na dítě je v letech 2020 a 2021 ve dvou úrovních – do šesti let věku a od šesti let věku. Od roku 2022 má úrovně tři – do šesti let věku, nad šest let věku do patnácti let věku a nad patnáct let věku dítěte. Pro výpočet byla zvolena varianta – 1 - 3 děti do šesti let věku.

Tabulka 49 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2020

ROK	2020	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	1 133,00	1 133,00	1 133,00
zdravotní pojištění	4,00%	45,32	45,32	45,32
sociální pojištění	9,40%	106,50	106,50	106,50
<i>dílčí základ daně</i>		<i>981,18</i>	<i>981,18</i>	<i>981,18</i>
nezdanitelná část		336,32	336,32	336,32
<i>základ daně</i>		<i>644,86</i>	<i>644,86</i>	<i>644,86</i>
záloha na daň	19%	122,52	122,52	122,52
daňový bonus - dítě do 6 let	1.	45,44	45,44	45,44
daňový bonus - dítě do 6 let	2.	0,00	45,44	45,44
daňový bonus - dítě do 6 let	3.	0,00	0,00	45,44
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	1 133,00	1 133,00	1 133,00
zdravotní pojištění	4,00%	45,32	45,32	45,32
sociální pojištění	9,40%	106,50	106,50	106,50
záloha na daň	19,00%	122,52	122,52	122,52
daňový bonus		45,44	90,88	136,32
Čistá mzda	EUR	904,10	949,54	994,98
Daňové zvýhodnění na děti celkem		45,44	90,88	136,32
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	5,03	9,57	13,70

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 50 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2021

ROK	2021	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	1 211,00	1 211,00	1 211,00
zdravotní pojištění	4,00%	48,44	48,44	48,44
sociální pojištění	9,40%	113,83	113,83	113,83
<i>dílčí základ daně</i>		<i>1 048,73</i>	<i>1 048,73</i>	<i>1 048,73</i>
nezdanitelná část		375,95	375,95	375,95
<i>základ daně</i>		<i>672,78</i>	<i>672,78</i>	<i>672,78</i>
záloha na daň	19%	127,83	127,83	127,83
daňový bonus - dítě do 6 let	1.	46,44	46,44	46,44
daňový bonus - dítě do 6 let	2.	0,00	46,44	46,44
daňový bonus - dítě do 6 let	3.	0,00	0,00	46,44
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	1 211,00	1 211,00	1 211,00
zdravotní pojištění	4,00%	48,44	48,44	48,44
sociální pojištění	9,40%	113,83	113,83	113,83
záloha na daň	19,00%	127,83	127,83	127,83
daňový bonus		46,44	92,88	139,32
Čistá mzda	EUR	967,34	1 013,78	1 060,22
Daňové zvýhodnění na děti celkem		46,44	92,88	139,32
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,80	9,16	13,14

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Tabulka 51 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2022

ROK	2022	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	1 304,00	1 304,00	1 304,00
zdravotní pojištění	4,00%	52,16	52,16	52,16
sociální pojištění	9,40%	122,58	122,58	122,58
<i>dílčí základ daně</i>		1 129,26	1 129,26	1 129,26
nezdaniitelná část		381,61	381,61	381,61
<i>základ daně</i>		747,65	747,65	747,65
záloha na daň	19%	142,05	142,05	142,05
daňový bonus - dítě do 6 let	1.	47,14	47,14	47,14
daňový bonus - dítě do 6 let	2.	0,00	47,14	47,14
daňový bonus - dítě do 6 let	3.	0,00	0,00	47,14
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	1 304,00	1 304,00	1 304,00
zdravotní pojištění	4,00%	52,16	52,16	52,16
sociální pojištění	9,40%	122,58	122,58	122,58
záloha na daň	19,00%	142,05	142,05	142,05
daňový bonus		47,14	94,28	141,42
Čistá mzda		1 034,35	1 081,49	1 128,63
Daňové zvýhodnění na děti celkem		47,14	94,28	141,42
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	4,56	8,72	12,53

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

5 Zhodnocení výsledků

Česká republika

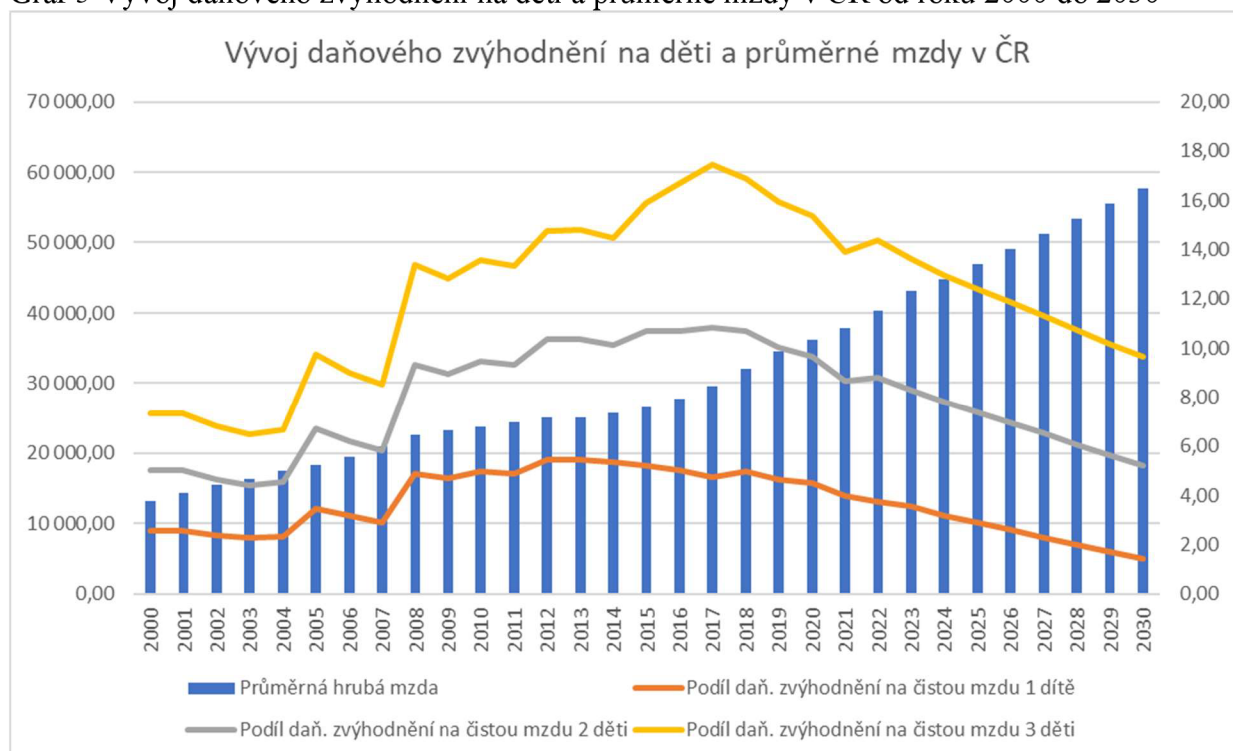
Ve výpočtu čistých mezd a částkách daňového zvýhodnění v České a Slovenské republice došlo od roku 2000 k několika zásadním změnám.

Od roku 2005 se v České republice již neuplatňuje nezdanitelná částka na dítě, ale daňové zvýhodnění ve formě slevy nebo bonusu, což se významně projevilo významným růstem podílu zvýhodnění na čistou mzdu s porovnáním s nárůstem průměrné hrubé mzdy.

Nejvýznamnější změnou v České republice bylo stanovení základu daně z příjmu ze superhrubé mzdy v roce 2008. Tato metodika výpočtu platila do roku 2020, superhrubá mzda byla vypočítána jako součet hrubé mzdy a sociálního a zdravotního pojištění odváděného zaměstnavatelem. Vliv zavedení superhrubé mzdy je patrný z Grafu 5, kde je patrný skokový nárůst podílu zvýhodnění oproti nárůstu průměrné hrubé mzdy.

V návaznosti na změnu v roce 2008 je možné sledovat trend nárůstu porodnosti od roku 2008.

Graf 5 Vývoj daňového zvýhodnění na děti a průměrné mzdy v ČR od roku 2000 do 2030

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

V roce 2015 se rozlišuje částka daňového zvýhodnění do tří stupňů pro 1., 2., 3. a další dítě.

I tato daňová novinka významně ovlivnila vývoj podílu daňového zvýhodnění na děti oproti růstu průměrných hrubých mezd. Jak je vidět v Grafu 5, od roku 2015 jsou významně zvýhodněny rodiny se třemi dětmi. Podíl daňového zvýhodnění těchto rodin kopíroval do roku 2017 růst průměrných hrubých mezd. Od roku 2018 nebyly částky daňového zvýhodnění navyšovány, což se projevilo skokovým rozdílem podílu daňového zvýhodnění a růstu průměrné hrubé mzdy.

S platností od roku 2021 byla pro výpočet základu daně zrušena superhrubá mzda a v roce 2022 došlo k navýšení částek daňového zvýhodnění na děti, vlivem těchto změn se klesání podílu zvýhodnění na děti zastavilo. Průměrná hrubá mzda ovšem od roku 2015 nepřetržitě stoupá.

Pro predikci vývoje podílu daňového zvýhodnění a průměrné hrubé mzdy v ČR a SR v letech 2024 - 2030 byla použita trendová funkce v excelu LINTREND.

V České republice v roce 2023 zůstávají částky daňových zvýhodnění na děti na stejné výši jako v roce 2022. A jejich růst se nepředpokládá ani v roce 2024. Naopak hrubá měsíční mzda v 2. čtvrtletí 2023 vzrostla a činí 43 193 Kč⁵².

V roce 2023 a 2024 lze očekávat, že podíl daňového zvýhodnění na čistých mzdách nebude kopírovat růst průměrných hrubých mezd, naopak jak naznačuje vývoj v průběhu roku 2023 rozdíl mezi oběma položkami se může zvětšovat – viz Graf 5.

Tabulka 52 Výpočet čisté mzdy v ČR v roce 2023 – předpoklad

ROK	2023	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	Kč	43 193,00	43 193,00	43 193,00
<i>základ daně zaokrouhlený</i>		43 200,00	43 200,00	43 200,00
záloha na daň	15%	6 480,00	6 480,00	6 480,00
sleva na poplatníka		2 570,00	2 570,00	2 570,00
daňové zvýhodnění na děti	1.	1 267,00	1 267,00	1 267,00
daňové zvýhodnění na děti	2.	0,00	1 860,00	1 860,00
daňové zvýhodnění na děti	3.	0,00	0,00	2 320,00
<i>daňové zvýhodnění - sleva</i>		1 267,00	3 127,00	5 447,00
<i>daňové zvýhodnění - bonus</i>		0,00	0,00	1 537,00
<i>konečná záloha na daň</i>		2 643,00	783,00	0,00
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	Kč	43 193,00	43 193,00	43 193,00
sociální pojištění	6,50%	2 808,00	2 808,00	2 808,00
zdravotní pojištění	4,50%	1 944,00	1 944,00	1 944,00
záloha na daň		2 643,00	783,00	0,00
daňové zvýhodnění - bonus		0,00	0,00	1 537,00
Čistá mzda	Kč	35 798,00	37 658,00	39 978,00
Daňové zvýhodnění na děti celkem		1 267,00	3 127,00	5 447,00
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	3,54	8,30	13,62

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

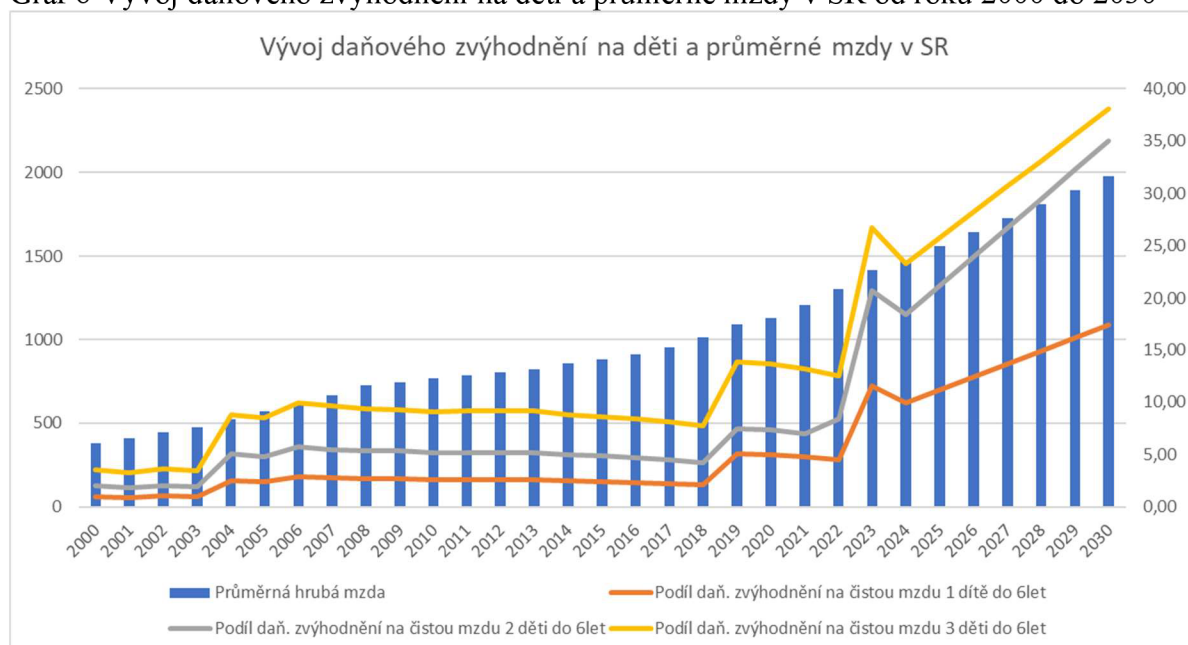
⁵² Český statistický úřad, Web: Průměrné mzdy - 2. čtvrtletí 2023

Slovenská republika

Jednou z nejvýznamnějších změn na Slovensku byla reforma daňového systému. Do roku 2003 platil zákon o daních z příjmů 366/1999 Z. z. a byla uplatňována progresivní sazba daně z příjmu. Od 1.1.2004 začala platit rovná daň z příjmu ve výši 19 %, dle zákona o dani z příjmu 595/2003 Z. z. Od tohoto roku se také již neuplatňuje daňové zvýhodnění na dítě, ale daňový bonus. Jak je vidět v Grafu 6, daňová reforma výrazně zvýšila podíl daňového zvýhodnění.

Další důležitým milníkem byla měnová reforma, kdy od roku 2009 vystřídala slovenskou korunu měnová jednotka EUR. Avšak tato změna nezaznamenala výrazný vliv na podílu daňového zvýhodnění. Zatímco průměrná hrubá mzda nepřetržitě roste, podíl daňového zvýhodnění na děti na čistou mzdu od roku 2006 do roku 2018 klesá. Skokový nárůst daňového zvýhodnění ovlivnila změna v roce 2019, kdy je daňový bonus na dítě uplatňován ve dvou úrovních – do šesti let věku a od šesti let věku. V Grafu 6 je názorně zobrazen vliv podílu v případě rodiny se třemi dětmi do 6 let, kdy je částka daňového bonusu nejvyšší. Je zde patrné, že ačkoli se daňový bonus od roku 2018 zvyšoval, jeho růst nedostačoval růstu průměrné hrubé mzdy.

Graf 6 Vývoj daňového zvýhodnění na děti a průměrné mzdy v SR od roku 2000 do 2030

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

Od roku 2022 je uplatňován daňový bonus ve třech úrovních – pro děti do šesti let věku, nad šest let věku do patnácti let věku a nad patnáct let věku dítěte. Pro rodinu s dětmi do 6let se jednalo o výrazný nárůst.

Předpoklad vývoje průměrné hrubé mzdy a podílu daňového zvýhodnění na Slovensku je zpracován opět pomocí trendové funkce LINTREND. Od roku 2024 má křivka funkce trend lineárně rostoucí – viz Graf 6.

Daňový bonus na děti dostal významných změn v roce 2023, kdy se změnil výpočet daňového zvýhodnění – sazby 140 EUR do 18 let a 50 EUR nad 18 let jsou uplatňovány v závislosti na výši dílčího základu daně, je stanovena maximální výše bonusu pro rodiny podle počtu dětí. V roce 2024 se neočekává změna sazeb nebo výpočtu daňového zvýhodnění. Průměrná hrubá mzda za 2. čtvrtletí vzrostla na 1419⁵³ EUR.

V roce 2023 se předpokládá výrazné zvýšení podílu daňového bonusu na čisté mzdy na rozdíl od vývoje daňového zvýhodnění v České republice.

Tabulka 53 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2023 - předpoklad

ROK	2023	zaměstnanec (1 dítě)	zaměstnanec (2 děti)	zaměstnanec (3 děti)
průměrná hrubá mzda	EUR	1 419,00	1 419,00	1 419,00
zdravotní pojištění	4,00%	56,76	56,76	56,76
sociální pojištění	9,40%	133,39	133,39	133,39
dílčí základ daně		1 228,85	1 228,85	1 228,85
nezdanitelná část		410,24	410,24	410,24
základ daně		818,61	818,61	818,61
záloha na daň	19%	155,54	155,54	155,54
daňový bonus - dítě do 18 let	1.	140,00	140,00	140,00
daňový bonus - dítě do 18 let	2.	0,00	140,00	140,00
daňový bonus - dítě do 18 let	3.	0,00	0,00	110,72
Výpočet čisté mzdy				
průměrná hrubá mzda	EUR	1 419,00	1 419,00	1 419,00
zdravotní pojištění	4,00%	56,76	56,76	56,76
sociální pojištění	9,40%	133,39	133,39	133,39
záloha na daň	19,00%	155,54	155,54	155,54
daňový bonus		140,00	280,00	390,72
Čistá mzda		1 213,31	1 353,31	1 464,03
Daňové zvýhodnění na děti celkem		140,00	280,00	390,72
Podíl daň. zvýhodnění na čistou mzdu	%	11,54	20,69	26,69

Zdroj: Vlastní zpracování, 2023

⁵³ Štatistický úrad Slovenskej republiky, Web: Priemerná mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR v 1. štvrtroku 2023

Shrnutí výsledků

Z modelových výpočtů porovnání podílu daňového zvýhodnění na děti na čisté mzdy vyplynulo:

- Podíl daňového zvýhodnění na děti na čistou mzdu v České republice byl poprvé více ovlivněn v roce 2005, kdy v zákoně o dani z příjmů vystřídal nezdanitelné částky daňové zvýhodnění ve formě slevy nebo bonusu.
- Dalším vliv byl zaznamenán nástupem superhrubé mzdy v roce 2008. Poté nastává období, kdy daňové zvýhodnění bez větších výkyvů reaguje na růst průměrné mzdy.
- V roce 2015 se mění sazby daňového zvýhodnění podle počtu dětí, zlepšila se situace u rodin se třemi dětmi.
- Od roku 2016 se zvýšilo tempo růstu průměrné mzdy v České i Slovenské republice oproti předcházejícímu období 2000 – 2015 a stále nepřetržitě stoupá.
- Od roku 2018 je již v ČR zaznamenán výrazný pokles podílu daňového zvýhodnění způsobený zejména pozastavením nárůstu sazeb daňového zvýhodnění. Kdy průměrné mzdy stále rostou a naopak sazby daňového zvýhodnění stagnují a zaostávají za vývojem průměrných mezd.
- Dle predikce vývoje zvýhodnění na děti a průměrné mzdy v České republice po roce 2023 je zřejmé, že vláda nereaguje na každoroční nárůst průměrné mzdy, což má za následek výrazné snížení podílu daňového zvýhodnění na děti na čistou mzdu. Na rozdíl od situace na Slovensku, kde růst průměrné mzdy kopíruje i růst daňového zvýhodnění na děti, z čehož vyplývá správně nastavená metodika daňového zvýhodnění.

6 Závěr

Cílem diplomové práce bylo vyhodnocení vývoje daňového zvýhodnění na děti v porovnání s vývojem průměrné mzdy v České republice na základě modelových výpočtů čistých mezd od roku 2000.

Závěrem lze konstatovat, že vývoj v ČR a Slovensku byl dle modelových výpočtů od roku 2000 do roku 2007 obdobný. Po roce 2007 do roku 2017 podíl daňového zvýhodnění na čistou mzdu v České republice kopíroval růst průměrné mzdy, zatímco na Slovensku podíl daňového zvýhodnění na čistou mzdu klesal. V roce 2018 se v ČR tempo růstu podílu zvýhodnění na děti zastavilo, avšak průměrné mzdy dále rostly. Naopak na Slovensku došlo díky novým sazbám daňového bonusu v roce 2019 k výraznému růstu podílu zvýhodnění na děti na čistou mzdu.

Na základě připravovaného daňového balíčku v České republice se nedá předpokládat výrazné zvyšování slev na děti. S pokračujícím trendem zvyšování průměrné mzdy v České republice a při současné výši daňového zvýhodnění na děti se bude jeho podíl na nominálním příjmu těchto rodin neustále snižovat, což povede k neustále se zmenšující podpoře hlavně rodin s více dětmi. Tato situace je v širším kontextu vývoje společnosti nežádoucí.

Oproti tomu daňový balíček na Slovensku dostal významných změn v průběhu roku 2023, kdy se změnil výpočet daňového zvýhodnění. Očekává se tedy výrazné zvýšení podílu daňového bonusu na čistou mzdu na rozdíl od vývoje daňového zvýhodnění v České republice.

V závěru je tudíž nutno doporučit, že by se i přes úsporný režim státního rozpočtu měla daňovému zvýhodnění na děti i nadále věnovat mimořádná pozornost, neboť v opačném případě tato skutečnost může vést ke snižování porodnosti, což je velmi nežádoucí jev pro strategický vývoj České republiky.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné dokumenty:

BRNOVÁ, M., VIDOVÁ, M. *Poradca 9-10/2022 – Zákon o dani z příjmov s komentářom.*

1. vyd. Žilina: Poradca. 2022. 496 s. ISBN 9771335158261

BRUNOVSKÝ, Š., *Abeceda mzdovej účtovníčky 2008.* 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2008.

503 s. ISBN 978-80-7263-440-8

BRUNOVSKÝ, Š., *Abeceda mzdovej účtovníčky 2009.* 3. vyd. Olomouc: ANAG, 2008.

530 s. ISBN 978-80-7263-509-2

JUDr. ŠUBRT, B., JUDr. LEIBLOVÁ, Z., PŘÍHODOVÁ, V., Ing. SKOUMALOVÁ, A.,

Ing. DANĚK, A., PŘIKRYLOVÁ, H., Bc. ŽILINSKÁ, I., JUDr. LUKEŠOVÁ, D.,

DORČÁKOVÁ, J., JUDr. MIKYSKA, M. *ABECEDA MZDOVÉ ÚČETNÍ 2013.* 23. vyd.

Olomouc: ANAG, spol. s r.o., 2013. 573 s. ISBN 978-80-7263-800-0.

KUBÁTOVÁ, K. *Daňová teorie a politika.* 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 272

s. ISBN 978-80-7598-165-3.

MACHÁČEK, I. *Fyzické osoby a daň z příjmů.* 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2021.

376 s. ISBN 978-80-7676-075-2.

MARKOVÁ, H., *Daňové zákony 2022, úplná znění platná k 1.1.2022.* 33. vyd. Praha:

GRADA Publishing, a.s., 2022. 296 s. ISBN 978-80-271-3551-6.

NERUDOVÁ, D. *Daňová politika v Evropské unii.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR,

2017. 228 s. ISBN 978-80-7552-682-3.

ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii.* 7. vyd. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-

274-5.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2000 praktický průvodce.* 2. vyd. Praha:

GRADA Publishing a.s., 2000 320 s. ISBN 80-7169-919-5.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2001 praktický průvodce.* 4. vyd. Praha:

GRADA Publishing a.s., 2001. 368 s. ISBN 80-247-0037-9.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2002 praktický průvodce.* 5. vyd. Praha:

GRADA Publishing a.s., 2002 344 s. ISBN 80-247-0178-2.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2003 praktický průvodce.* 6. vyd. Praha:

GRADA Publishing a.s., 2003. 356 s. ISBN 80-247-0492-7.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2004 praktický průvodce.* 7. vyd. Praha:

GRADA Publishing a.s., 2004. 372 s. ISBN 80-247-0767-5.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2005 praktický průvodce*. 8. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2005. 356 s. ISBN 80-247-1063-3.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2006 praktický průvodce*. 9. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2006 364 s. ISBN 80-247-1478-7.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2007 praktický průvodce*. 10. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2007 400 s. ISBN 978-80-247-1923-8.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2008 praktický průvodce*. 11. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2008 416 s. ISBN 978-80-247-2538-3.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2009 praktický průvodce*. 12. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2009. 448 s. ISBN 978-80-247-2918-3.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2010 praktický průvodce*. 13. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2010. 448 s. ISBN 978-80-247-3347-0.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2011 praktický průvodce*. 14. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2011. 448 s. ISBN 978-80-247-3617-4.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2012 praktický průvodce*. 15. vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2012. 448 s. ISBN 978-80-247-4101-7.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2013 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2013. 464 s. ISBN 978-80-247-8384-0.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2014 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2014. 464 s. ISBN 978-80-247-8960-6.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2015 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2015. 464 s. ISBN 978-80-247-9677-2.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2016 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2016. 464 s. ISBN 978-80-271-9035-5.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2017 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2017. 464 s. ISBN 978-80-271-9627-2.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2018 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2018. 472 s. ISBN 978-80-271-0807-7.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2019 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha: GRADA Publishing a.s., 2019. 472 s. ISBN 978-80-271-2661-3.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2020 praktický průvodce*. 23. vyd. Praha: GRADA Publishing, 2020. a.s.. 472 s. ISBN 978-80-271-1032-2.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2021 praktický průvodce*. 1. el.vyd. Praha:

GRADA Publishing, 2021. a.s.. 480 s. ISBN 978-80-271-4216-3.

VYBÍHAL, V. a kolektiv. *Mzdové účetnictví 2022 praktický průvodce*. 25. vyd. Praha:

GRADA Publishing a.s., 2022 480 s. ISBN 978-80-271-3592-9.

Elektronické dokumenty:

Český statistický úřad, Web: *Průměrná mzda a evidenční počet zaměstnanců – Metodika*.

Dostupný z: https://www.czso.cz/csu/czso/1-pmz_m

Český statistický úřad, Web: *Průměrné mzdy - 2. čtvrtletí 2023* Dostupný z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-2-ctvrtleti-2023>

Inštitút zamestnanosti, Web: *Životné minimum*. Dostupný z:

<https://www.iz.sk/sk/projekty/data/zivotne-minimum>

MPSV, Web: *Přehled o vývoji částek minimální mzdy*. Dostupný z:

<https://www.mpsv.cz/prehled-o-vyvoji-castek-minimalni-mzdy>

office.lasakovi, Web: *Predikce v Excel – trendy*. Dostupný z:

<https://office.lasakovi.com/excel/dashboard/predikce-Excel-trendy/>

opytajsauctovnika.sk, Web: *História a vývoj priemernej mzdy od roku 1993 po súčasnosť*

Dostupný z: <https://www.opytajsauctovnika.sk/historia-vyvoj-priemernej-mzdy/>

Relia.sk, Web: *Daňový bonus od 1.7.2022 / 1.1.2023 (nová verzia), aktualizované*

11.9.2022. Dostupný z: <https://www.relia.sk/Article.aspx?ID=831>

Relia.sk, Web: *Výška nezdaniteľnej časti na daňovníka v rokoch 2004 - 2023*. Dostupný z:

<https://www.relia.sk/Article.aspx?ID=832>

Relia.sk, Web: *Výška prídavkov na deti a daňového bonusu v rokoch 2004 – 2022*.

Dostupný z: <https://www.relia.sk/Article.aspx?ID=828>

Sociálna poisťovňa, Web: *Úvod - Zamestnanec – Zamestnávateľ - Zamestnanec*. Dostupný z: <https://www.socpoist.sk/zamestnanec-pqg/55350s>

Štatistický úrad Slovenskej republiky, Web: *Priemerná mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve SR v 1. štvrtroku 2023*. Dostupný z: https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_INTERN/pr0204qs/v_pr0204qs_00_00_00_sk

Právni predpisy:

ČR. Zákon č. 48/1997 Sb., §1.

ČR. Zákon č. 48/1997 Sb., §2.

ČR. Zákon č. 262/2006 Sb., §109

ČR. Zákon č. 262/2006 Sb.; §109 - §111.

ČR. Zákon č. 262/2006 Sb., §111.

ČR. Zákon č. 262/2006 Sb., §112

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §2.

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §5.

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §16.

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §16a.

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §16ab.

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §16b.

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §35ba.

ČR. Zákon č. 586/1992 Sb.; §35c.

ČR. Zákon č. 589/1992 Sb.; §4.

ČR. Zákon č. 589/1992 Sb.; §5.

ČR. Zákon č. 589/1992 Sb.; §6.

ČR. Zákon č. 589/1992 Sb.; §7.

ČR. Zákon č. 592/1992 Sb., §2.

SLOVENSKO. Zákon č. 366/1999 Z. z. o daniach z príjmov; §13.

SLOVENSKO. Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §3.

SLOVENSKO. Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §11.

SLOVENSKO. Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §12.

SLOVENSKO. Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §13.

SLOVENSKO. Zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení; §13a.

8 Seznam tabulek; Seznam grafů

8.1 Seznam tabulek

Tabulka 1 Minimální mzda v ČR.....	16
Tabulka 2 Průměrná mzda v ČR.....	38
Tabulka 3 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v ČR.....	39
Tabulka 4 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2000.....	40
Tabulka 5 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2001.....	41
Tabulka 6 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2002.....	41
Tabulka 7 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2003.....	42
Tabulka 8 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2004.....	42
Tabulka 9 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2005.....	43
Tabulka 10 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2006.....	44
Tabulka 11 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2007.....	44
Tabulka 12 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2008.....	45
Tabulka 13 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2009.....	46
Tabulka 14 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2010.....	46
Tabulka 15 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2011.....	47
Tabulka 16 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2012.....	47
Tabulka 17 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2013.....	48
Tabulka 18 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2014.....	48
Tabulka 19 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2015.....	49
Tabulka 20 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2016.....	49
Tabulka 21 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2017.....	50
Tabulka 22 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2018.....	50
Tabulka 23 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2019.....	51
Tabulka 24 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2020.....	51
Tabulka 25 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2021.....	52
Tabulka 26 Výpočet čisté mzdy ČR v roce 2022.....	53
Tabulka 27 Průměrná hrubá mzda v SR.....	53
Tabulka 28 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v SR.....	54
Tabulka 29 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2000.....	56
Tabulka 30 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2001.....	56
Tabulka 31 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2002.....	57
Tabulka 32 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2003.....	57
Tabulka 33 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2004.....	58
Tabulka 34 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2005.....	59
Tabulka 35 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2006.....	59
Tabulka 36 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2007.....	60
Tabulka 37 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2008.....	60
Tabulka 38 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2009.....	61
Tabulka 39 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2010.....	62
Tabulka 40 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2011.....	63
Tabulka 41 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2012.....	63
Tabulka 42 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2013.....	64
Tabulka 43 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2014.....	64
Tabulka 44 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2015.....	65
Tabulka 45 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2016.....	65

Tabulka 46 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2017	66
Tabulka 47 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2018	66
Tabulka 48 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2019	67
Tabulka 49 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2020	68
Tabulka 50 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2021	68
Tabulka 51 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2022	69
Tabulka 52 Výpočet čisté mzdy v ČR v roce 2023 – předpoklad	71
Tabulka 53 Výpočet čisté mzdy v SR v roce 2023 - předpoklad	73

8.2 Seznam grafů

Graf 1 Průměrná hrubá mzda v ČR	38
Graf 2 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v ČR	39
Graf 3 Průměrná hrubá mzda v SR	54
Graf 4 Vývoj daňového zvýhodnění na dítě v SR	55
Graf 5 Vývoj daňového zvýhodnění na děti a průměrné mzdy v ČR od roku 2000 do 2030	70
Graf 6 Vývoj daňového zvýhodnění na děti a průměrné mzdy v SR od roku 2000 do 2030	72